

FLETORJA ZYRTARE

E

REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Botim i Qendrës së Publikimeve Zyrtare

Nr. 63

2003

Gusht

P Ë R M B A J T J A

		Faqe
Ligj nr.9092, datë 3.7.2003	Për zbatimin e "Konventës për ndalimin e zhvillimit, të prodhimit, magazinimit dhe përdorimit të armëve kimike dhe për shkatërrimin e tyre".....	2809
Ligj nr.9093, datë 3.7.2003	Për ratifikimin e "Marrëveshjes për krijimin e Komisionit të Përgjithshëm të Peshkimit për Mesdheun".....	2816
Ligj nr.9094, datë 3.7.2003	Për ratifikimin e "Protokollit opsional të Konventës kundër torturës dhe trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues".....	2828
Udhëzim i MF nr.10, datë 12.3.2003	"Për përcaktimin e skemës së duhur për shtypjen e përqëndruar të biletave, shpërndarjen dhe kontrollin e hedhjes së tyre në përdorim".....	2838
Udhëzim i MF nr.15, datë 16.7.2003	"Për procedurat e hapjes dhe mbylljes së sallave të lojërave aritmetike, elektronike dhe pikave të lojërave të fatit sportive".....	2839

L I G J
Nr.9092, datë 3.7.2003

**PËR ZBATIMIN E "KONVENTËS PËR NDALIMIN E ZHVILLIMIT, TË PRODHIMIT,
MAGAZINIMIT DHE PËRDORIMIT TË ARMËVE KIMIKE DHE PËR SHKATËRRIMIN E
TYRE"**

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 122 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

V E N D O S I:

Neni 1
Objekti

Ky ligj përcakton autoritetin, përgjegjësitë, krijimin dhe funksionimin e organeve të nevojshme për zbatimin e detyrimeve, që rrjedhin nga Konventa për Ndalimin e Armëve Kimike (KNAK) në Republikën e Shqipërisë, si shtet palë e saj.

Neni 2
Përkufizime

Në kuptim të këtij ligji, termat e mëposhtëm kanë këto kuptime:

1. "Armët kimike" janë veçmas ose së bashku:
 - a) kimikate helmuese dhe paraardhëset e tyre, përveç rastit kur përdoren për qëllime, të cilat nuk ndalohen nga Konventa, me kusht që lloji dhe sasia të jenë brenda normave të përcaktuara në të;
 - b) municionet dhe pajisjet e përgatitura për të shkaktuar vdekje ose dëmtime të tjera, përmes vetive helmuese të kimikateve të përmendura në shkronjën "a " të pikës 1 të këtij neni;
 - c) çdo pajisje e projektuar për përdorim të drejtpërdrejtë të municioneve dhe mjeteve të përcaktuara në shkronjën "b" të pikës 1 të këtij neni.
2. "ONAK-u" është Organizata për Ndalimin e Armëve Kimike, me seli në Hagë, Holandë.
3. "Numrat kimikë CAS" janë numrat e regjistrimit të produktit kimik, sipas Sistemit Kimik Abstrakt.
4. "Konventa" është "Konventa për ndalimin e zhvillimit, magazinimit dhe përdorimit të armëve kimike dhe për shkatërrimin e tyre" e 13 janarit 1993, së bashku me anekset (Aneksi I "Për kimikate", Aneksi II "Për zbatimin dhe verifikimin" dhe Aneksi III "Për mbrojtjen e të dhënave").

Neni 3
Autoriteti shtetëror për zbatimin e Konventës

1. Ministri i Mbrojtjes është autoriteti shtetëror i Republikës së Shqipërisë për zbatimin e Konventës.
2. Autoriteti shtetëror kryen funksionet e parashikuara në pikën 4 të nenit 7 të Konventës dhe në dispozitat e këtij ligji.
3. Autoriteti shtetëror bashkërendon veprimtarinë e të gjithë organizmave dhe sipërmarrjeve industriale, të vendit dhe atyre ndërkombëtarë, për zbatimin e plotë të Konventës. Gjithashtu ai, në bashkëpunim me Ministrin e Punëve të Jashtme, Ministrin e Industrisë dhe të Energjetikës, Ministrin e Financave, Ministrin e Ekonomisë, Ministrin e Rendit Publik, Ministrin e Mjedisit, përgatit dhe nxjerr udhëzimet e nevojshme.

Neni 4

Funksionimi i strukturës për zbatimin e Konventës, përgjegjësitë dhe krijimi i bordit të këshilltarëve

1. Në Ministrinë e Mbrojtjes, në mbështetje të autoritetit shtetëror, krijohet dhe funksionon struktura për zbatimin e Konventës, e cila:

a) ndjek ecurinë e marrëdhënieve me ONAK-un dhe me autoritetet shtetërore të vendeve të tjera;

b) përgatit kushtet për nënshkrimin e marrëveshjeve ndërmjet Qeverisë Shqiptare dhe ONAK-ut;

c) përgatit raportin vjetor, të cilin ia paraqet Ministrit të Mbrojtjes, ku përshkruhen, me hollësi, të dhëna për zbatimin e Konventës në Republikën e Shqipërisë;

ç) njofton institucionet e përmendura në pikën 3 të nenit 3 të këtij ligji për gjendjen në vend;

d) shkëmben të dhëna për prodhimin, zotërimin, përdorimin, transferimin, eksportimin, importimin dhe shkatërrimin e produkteve që përdoren në industrinë kimike, të përmendura në nenin 5 të këtij ligji.

2. Struktura e lartpërmendur, përveç përgjegjësisë dhe detyrave të përcaktuara në pikën 1 të këtij neni, zbaton edhe detyra të tjera, të caktuara me akte ligjore e nënligjore.

3. Pranë Ministrit të Mbrojtjes krijohet bordi i këshilltarëve, si organ këshillimor, për çështjet e Konventës.

4. Përbërja, detyrat, përgjegjësitë dhe shpërblimi i anëtarëve të bordit të këshilltarëve përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozimin e Ministrit të Mbrojtjes.

Neni 5

Detyrimi për deklarimin e veprimtarisë dhe verifikimi nga autoriteti shtetëror

1. Çdo person fizik ose juridik, vendas ose i huaj, që prodhon, zotëron, përdor ose transferon lëndë kimike, importon dhe/ose eksporton lëndë me përbërje kimike, të përcaktuara në tabelat 1, 2 dhe 3, që i bashkëlidhen këtij ligji, si dhe zotëruesit e impianteve të prodhimit të këtyre lëndëve janë subjekt deklarimi dhe verifikimi nga autoriteti shtetëror, për të siguruar përputhshmërinë e veprimtarive të tyre me Konventën dhe me këtë ligj.

2. Personi fizik ose juridik, vendas ose i huaj, është i detyruar të japë, sa herë i kërkohet nga autoriteti shtetëror, çdo të dhënë për veprimtarinë që ushtron, kur kjo veprimtari përmban elemente të fushës, që mbulon Konventa, për të verifikuar nëse këto veprimtari ushtrohen në përputhje me kërkesat e saj dhe të këtij ligji.

3. Informacioni paraqitet përmes një deklarate vjetore, sipas formularit që lëshohet nga autoriteti shtetëror.

Neni 6

Bashkëpunimi me specialistët

Autoriteti shtetëror bashkëpunon me institucionet shkencore, si me Universitetin Politeknik, Laboratorin Qendror të Forcave të Armatosura, shoqatat e industrisë kimike, si dhe me organizma e specialistë të tjerë, të specializuar në fushën e kimisë, për asistencë teknike.

Neni 7

Përfaqësuesi i përhershëm në ONAK

Përfaqësuesi i përhershëm i Republikës së Shqipërisë në ONAK emërohet nga Ministri i Punëve të Jashtme nga personeli i shërbimit të jashtëm.

Neni 8
Çështjet e sigurisë kombëtare

Autoriteti shtetëror, për çështje që ndikojnë në sigurinë kombëtare, vë në dijeni Kuvendin, Presidentin e Republikës dhe Kryeministrin.

Neni 9
Rregullat për deklarim dhe për marrjen e licencës

Në zbatim të Konventës dhe të këtij ligji, Këshilli i Ministrave miraton:

1. Rregullat e detyrueshme për deklarim dhe marrjen e licencës për:
 - a) prodhimin, depozitimin, transferimin dhe përdorimin e produkteve me përdorim të dyfishtë, të produkteve ushtarake të veçanta dhe të të gjitha produkteve kimike, të cilat përfshihen në nenet dhe anekset e Konventës;
 - b) importimin, eksportimin, kalimin tranzit dhe ndërmjetësimin për produktet me përdorim të dyfishtë, për produktet ushtarake të veçanta, si dhe për të gjitha produktet kimike, mbi të cilat veprojnë nenet e Konventës.
2. Udhëzimet për zbatimin e pikës 1 të këtij neni.

Neni 10
Detyrimi për informacion për organet e kontrollit

1. Çdo person fizik ose juridik, që kërkon të pajiset me licencë ose ka licencë, detyrohet t'u japë organeve të kontrollit, të përcaktuara në këtë ligj, të gjitha të dhënat dhe dokumentet e nevojshme për vlerësimin tërësor të veprimtarisë ose për kryerjen e kontroleve përkatëse.
2. Detyrimin të përcaktuar në pikën 1 të këtij neni i nënshtrohen edhe shtetasit e tjerë, që kanë detyrime në zbatim të këtij ligji.

Neni 11
Dhënia e licencave

1. Asnjë person fizik ose juridik nuk mund të importojë ose eksportojë lëndë me përbërje kimike, të përcaktuara në tabelat 1, 2 dhe 3, si dhe nuk mund të prodhojë produkte kimike me përmbajtje fosfori, sulfuresh dhe fluoresh, pa licencën përkatëse, të lëshuar nga Ministri i Industrisë dhe i Energjetikës.
2. Kërkesa për marrjen e licencës, sëbashku me dokumentacionin e nevojshëm, për ushtrimin e veprimtarive, që u nënshtrohen kontrollit të përcaktuar në Konventë dhe në këtë ligj, dërgohet në Ministrinë e Industrisë dhe të Energjetikës.

Kjo Ministri, për çdo rast, përpara dhënies së licencës merr miratimin e autoritetit shtetëror.
3. Dhënia e licencës mund të shoqërohet me kushte dhe detyrime, të cilat, në asnjë rast, nuk përbëjnë konflikt interesash.
4. Ministri i Mbrojtjes dhe Ministri i Industrisë dhe i Energjetikës përcaktojnë, me udhëzim të përbashkët, dokumentacionin që shoqëron kërkesën për marrje licence.

Neni 12
Mospranimi i kërkesës për licencë

1. Kërkesa për marrjen e licencës nuk pranohet kur veprimtaria është në kundërshtim me:
 - a) Konventën për Ndalimin e Armëve Kimike (KNAK) dhe me marrëveshjet ndërkombëtare të kësaj fushe;
 - b) kërkesat dhe kushtet e parashikuara nga ky ligj dhe nga aktet e tjera ligjore e nënligjore.
2. Dhënia e licencës për prodhimin, përpunimin, përdorimin dhe magazinimin e lëndëve me përbërje kimike, të përcaktuara në tabelën 1, refuzohet nëse:
 - a) veprimtaria nuk ka qëllime shkencore, mjekësore ose farmaceutike;
 - b) lloji dhe sasia e përbërjeve kimike nuk janë brenda limiteve të lejuara për veprimtaritë

shkencore, mjekësore ose farmaceutike;

c) sasia e përgjithshme e këtyre përbërjeve kimike, për përdorim në Republikën e Shqipërisë, për veprimtaritë shkencore, mjekësore ose farmaceutike është më e madhe se 1 ton;

ç) sasia e përgjithshme e këtyre përbërjeve kimike, e prodhuar ose e eksportuar në Republikën e Shqipërisë, është më e madhe se 1 ton.

3. Dhënia e licencës për importim refuzohet në rastet kur sasia e përbërjeve kimike, e përcaktuar në tabelën 1, së bashku me sasinë e përgjithshme të përbërjeve kimike të lejueshme, gjendet në territorin e Republikës së Shqipërisë, është më e madhe se 1 ton.

4. Dhënia e licencës për eksportim refuzohet nëse:

a) përbërjet kimike në tabelën 1 do të eksportohen në një shtet, që nuk është palë në Konventë, ose do të riekportohen në një shtet të tretë;

b) përbërjet kimike nuk do të përdoren për qëllime shkencore, mjekësore, farmaceutike ose për qëllim të mbrojtjes nga armët kimike;

c) përbërjet kimike të tabelave 2 dhe 3 kanë si destinacion një shtet, që nuk është palë në Konventë ose nuk shoqërohen me dokumentacionin e nevojshëm, që të garantojë përdorimin vetëm për qëllime të lejuara nga Konventa.

Neni 13

Transferimi dhe kohëzgjatja e licencës

1. Licenca e dhënë, sipas kritereve të këtij ligji dhe të akteve të tjera ligjore e nënligjore, është e patransferueshme te persona të tjerë fizikë ose juridikë.

2. Licenca është e vlefshme për 12 muaj, nga data e dhënies. Afati i përdorimit të saj mund të shtyhet vetëm një herë, por deri në 6 muaj. Procedurat për miratimin e kërkesës për shtyrjen e afatit janë të njëjta me ato të përcaktuara në nenin 11 të këtij ligji.

Neni 14

Revokimi i licencës

Licenca revokohet kur:

a) pas lëshimit të saj krijohen rrethana, që plotësojnë kushtet për refuzim, siç parashikohet në nenin 12 të këtij ligji;

b) kushtet dhe detyrimet për të cilat është dhënë nuk janë respektuar.

Neni 15

Masat ndaj shteteve që janë përdoruesit e fundit të një produkti

1. Këshilli i Ministrave, në përputhje dhe në zbatim të marrëveshjeve ndërkombëtare, ka të drejtë t'ia refuzojë kërkesën për dhënie leje çdo shteti, i cili është përdoruesi i fundit i produktit, kur vëren se janë shkelur kërkesat e Konventës dhe dispozitat e këtij ligji.

2. Këshilli i Ministrave parashikon lehtësira ose bën përjashtime nga masat e kontrollit ndaj një shteti:

a) i cili është palë në Konventë;

b) është nënshkrues i masave të kontrollit ndërkombëtar, jo të detyrueshme nga e drejta ndërkombëtare, të pranuar këto me marrëveshje dypalëshe.

Neni 16

Inspektimet

1. Deklaratat dhe vërtetësia e dokumentacionit verifikohen nëpërmjet inspektimeve të drejtpërdrejta në vend.

2. Deklaratat për prodhimin e përbërjeve kimike të tabelës 1 verifikohen jo vetëm nëpërmjet inspektimeve të drejtpërdrejta, por edhe nëpërmjet instrumenteve ose pajisjeve që vendosen në mjedisin ku ndodhet impianti që verifikohet.

Neni 17
Inspektimi shtetëror

Në Ministrinë e Industrisë dhe të Energjetikës krijohet dhe funksionon, si organ kontrolli, struktura e inspektimit shtetëror.

Neni 18
Inspektimi ndërkombëtar

Inspektimi ndërkombëtar kryhet nga përfaqësues të organizatës së ONAK-ut dhe zhvillohet në prani të një grupi shoqërues vendas, i cili kryesohet nga përfaqësuesi i autoritetit shtetëror dhe në përbërje ka përfaqësues nga Ministria e Industrisë dhe e Energjetikës, Ministria e Punëve të Jashtme, Ministria e Ekonomisë, Ministria e Mjedisit, Ministria e Shëndetësisë dhe specialistë nga Universiteti Politeknik dhe Laboratori Qendror i Forcave të Armatosura.

Neni 19
Lidhja e marrëveshjeve për inspektim

1. Inspektimet periodike të personave fizikë dhe juridikë, që ushtrojnë veprimtari në fushën e industrisë kimike ose në fusha të tjera, që përmbajnë elemente të parashikuara në Konventë, për të cilat Republika e Shqipërisë ka nënshkruar marrëveshje inspektimi me ONAK-un, zhvillohen në përputhje me këtë ligj dhe me marrëveshjen.

2. Palët, për çdo inspektim, lidhin marrëveshje për rregullat e kryerjes së inspektimit.

3. Marrëveshja nënshkruhet nga kryetari i ekipit të inspektimit, për ONAK-un, dhe nga kryetari i grupit të shoqërimit, për palën shqiptare.

Neni 20
Bashkëpunimi me inspektorët

1. Subjektet e licencuara, për të zotëruar ose drejtuar impiantet për fabrikimin e lëndëve kimike, të çdo lloji, janë të detyruara të lejojnë inspektimet dhe të bashkëpunojnë me inspektorët.

Subjektet e licencuara vënë në dispozicion të ekipit të inspektimit ose personit të autorizuar:

- a) të gjitha të dhënat që u kërkojnë, për kryerjen e inspektimit;
- b) pajisjet e telekomunikacionit, mjediset e punës, mjetet e transportit, të nevojshme për lëvizjet brenda këtyre mjediseve, për realizimin e inspektimit;
- c) mostra, me kërkesë të ekipit, si dhe lejojnë fotografimin e objekteve dhe të ndërtesave të impiantit që inspektohet;
- ç) analiza, me kërkesë dhe në prani të ekipit të inspektimit, kur ky veprim nuk bie në kundërshtim me masat e sigurimit teknik;
- d) të gjithë dokumentacionin përkatës për pjesët dhe objektet e impiantit që po inspektohet, ku nuk lejohet hyrja e inspektorëve.

Gjithashtu, subjektet duhet:

- të marrin masa sigurimi gjatë kryerjes së inspektimit (për mbrojtjen e jetës dhe të shëndetit të inspektorëve), si dhe të japin të dhëna për administratën dhe logjistikën;
- të kontribuojnë në vlerësimin e rezultateve paraprake të inspektimit dhe në sqarimin e çështjeve të dyshimta;
- t'u japin organeve përkatëse informacionet e nevojshme për negociimet dhe përfundimin e marrëveshjeve të inspektimit, në rastet kur inspektimi është kërkuar nga ONAK-u.

2. Shpenzimet e inspektorëve, në rastet e kontrolleve të kërkuara nga ONAK-u, për akomodimin, komunikimin (përfshi përkthyesit), lëvizjen, ndihmën mjekësore, në raste urgjente, përballohen nga pronari ose drejtuesi i impiantit dhe rimbursohen nga ONAK-u.

Kërkesa për rimbursim i paraqitet autoritetit shtetëror, i cili ia paraqet ONAK-ut.

Neni 21
Kryerja e inspektimeve

Ekipet e inspektimeve ndërkombëtare të ONAK-ut në territorin e Republikës së Shqipërisë lejohen:

- a) të hyjnë e të dalin lirisht gjatë orarit normal të punës në mjediset ku ndodhet impianti që po inspektohet;
- b) të përdorin materialin e miratuar nga ONAK-u, duke zbatuar kushtet dhe masat e sigurimit teknik brenda reparteve të ndryshme që po inspektohen;
- c) të kryejnë të gjitha hetimet e nevojshme për inspektimin dhe të mbledhin të gjitha të dhënat e nevojshme për këtë qëllim, duke marrë në pyetje, kur është e domosdoshme, edhe personelin e impiantit që inspektohet;
- ç) të kontrollojnë dokumentet, materialet, ambalazhimet dhe regjistrat e produkteve që ndodhen në impiant;
- d) të marrin mostra kimike, por vetëm me lejen e pronarit ose të drejtuesit të impiantit që po inspektohet;
- dh) të analizojnë mostrat e marra, brenda impiantit që inspektohet ose në laboratorë jashtë tij, të njohura dhe të përcaktuara nga ONAK-u;
- e) të vendosin instrumente matëse dhe pajisje për monitorimin e vazhdueshëm të impianteve të licencuara për prodhimin e përbërësve kimikë të tabelës 1, në mënyrë të tillë dhe në atë masë që këto instrumente të mos pengojnë funksionimin e tyre;
- ë) të kërkojnë të dhëna për hyrje-daljet e të gjitha mjeteve të transportit, që qarkullojnë në impiantin që po inspektohet;
- f) të vëzhgojnë dhe inspektojnë mjetet e transportit që hyjnë dhe dalin nga impianti, përveç rastit kur bëhet fjalë për mjete private (automjete private të tonazhit të ulët).

Neni 22
Përgjegjësitë e grupit të shoqërimit

Grupi i shoqërimit merr të gjitha masat e nevojshme për kryerjen e një inspektimi efikas dhe të befasishtëm, pa cenuar interesat e pronarit ose të drejtuesit të impiantit që inspektohet.

Grupi ka këto përgjegjësi:

- a) krijon kushtet e nevojshme për inspektim, pa cenuar veprimtarinë e impiantit gjatë zhvillimit të inspektimit;
- b) mbron të dhënat, të klasifikuara "Sekret shtetëror", dhe pajisjet private, si dhe ruan konfidencialitetin;
- c) bën klasifikimin e qartë të të gjitha të dhënave që i vihen në dispozicion ekipit të inspektimit;
- ç) merr, në bashkëpunim me pronarin ose drejtuesin e impiantit që inspektohet, vendime për vënien në dispozicion të ekipit të inspektorëve të të dhënave konfidenciale;
- d) kujdeset, me kërkesë të pronarit ose të drejtuesit të impiantit që inspektohet, që informacioni dhe të dhënat të mos dalin jashtë impiantit, duke parandaluar spiunazhin industrial;
- dh) zhvillon bisedime me ekipin e inspektimit për ndjekjen e procedurave të veçanta, për të mbrojtur palët dhe objektet e impiantit që inspektohet;
- e) merr në dorëzim raportin e ekipit të inspektimit, bashkë me vërejtjet e ekipit të inspektorëve dhe një kopje të këtij raporti ia dorëzon pronarit ose drejtuesit të impiantit, ku u zhvillua inspektimi.

Neni 23
Detyrimi për bashkëpunim ndërmjet organeve shtetërore dhe drejtuesve të impianteve që inspektohen

1. Pronari ose drejtuesi i impiantit, ku do të kryhet inspektimi, duhet të njoftohet nga organet përkatëse shtetërore për inspektimin e paralajmëruar nga ONAK-u, për datën e saktë të fillimit të inspektimit, për vendin ku do të kryhet, përbërjen e ekipit të inspektimit dhe të grupit të shoqërimit.

2. Kur pronari ose drejtuesi i impiantit pëson dëm gjatë inspektimit, për shkak të veprimeve të

të tretëve, shteti shqiptar mbështet kërkesën për dëmshpërblim, në përputhje me kompetencat e tij ligjore.

Neni 24

Veprimtaritë e ndaluara

Personave fizikë dhe juridikë, vendas ose të huaj, në të gjitha rastet u ndalohet:

- a) të zhvillojnë, prodhojnë, blejnë, magazinojnë, zotërojnë armë kimike ose t'i transferojnë ato, në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, te persona të tjerë;
- b) të përdorin armë kimike;
- c) të marrin pjesë në trajnime ushtarake për përdorimin e armëve kimike;
- ç) të ndihmojnë, nxisin ose detyrojnë, në çdo mënyrë, persona të tjerë që të marrin pjesë në çdo veprimtari të ndaluar për një shtet nënshkrues të Konventës;
- d) të transferojnë ose të marrin nga shtetet që nuk janë palë në Konventë, lëndët kimike të tabelave 1 dhe 2 të Konventës.

Ky nen është i detyrueshëm edhe për shtetasit shqiptarë që kryejnë veprimtari jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë.

Neni 25

Mbrojtja e të dhënave

Personeli i organizmave ndërkombëtarë dhe specialistët janë të detyruar të ruajnë informacionin e klasifikuar "Sekret shtetëror", në përputhje me ligjin nr.8457, datë 11.2.1999 "Për informacionin e klasifikuar "Sekret shtetëror" në Republikën e Shqipërisë" dhe me dispozitat e Kodit Penal të Republikës së Shqipërisë.

Neni 26

Kundërvajtjet administrative

1. Shmangia nga detyrimet e Konventës dhe nga nenet 5, 6, 10, 13, 20, 23, 24, 25 të këtij ligji përbën kundërvajtje administrative dhe dënohet me gjobë nga 100 000 deri në 300 000 lekë.

2. Shmangia nga detyrimet e përcaktuara në pikën 1 të këtij neni, kur ndodh më shumë se 1 herë, përbën veprë penale dhe dënohet në përputhje me dispozitat e Kodit Penal.

3. Vënia e gjobave të parashikuara në pikën 1 dhe kallëzimi për shmangie nga detyrimet e pikës 2 bëhen nga organi i kontrollit.

4. Subjektet, të cilat gjobiten sipas këtij neni për kundërvajtje administrative, kanë të drejtën e ankimit pranë autoritetit shtetëror, i cili, për shqyrtimin e tyre, krijon një komision të posaçëm.

Neni 27

Ekzekutimi i gjobës

Shqyrtimi i kundërvajtjeve administrative, ankimi ndaj vendimeve të autoritetit shtetëror dhe ekzekutimi i gjobës bëhen në përputhje me dispozitat e ligjit nr.7687, datë 7.4.1993 "Për kundërvajtjet administrative", i ndryshuar, dhe me Kodin e Procedurës Civile.

Neni 28

Shpenzimet

Fondet për përballimin e shpenzimeve të veprimtarive, në zbatim të Konventës dhe të këtij ligji, planifikohen dhe përballohen nga Buxheti i Shtetit.

Neni 29

Nxjerrja e akteve

Këshilli i Ministrave ngarkohet të nxjerrë aktet nënligjore të nevojshme në zbatim të neneve 4 pika 4, 9 e 15 të këtij ligji.

Neni 30
Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.3906, datë 30.7.2003 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Alfred Moisiu

L I G J
Nr.9093, datë 3.7.2003

**PËR RATIFIKIMIN E “MARRËVESHJES PËR KRIJIMIN E KOMISIONIT
TË PËRGJITHSHËM TË PESHKIMIT PËR MESDHEUN”**

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

V E N D O S I:

Neni 1

Ratifikohet "Marrëveshja për krijimin e Komisionit të Përgjithshëm të Peshkimit për Mesdheun".

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.3907, datë 30.7.2003 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Alfred Moisiu

MARRËVESHJE
PËR KRIJIMIN E KOMISIONIT TË PËRGJITHSHËM TË PESHKIMIT PËR MESDHEUN

Siç është amenduar nga Këshilli i Përgjithshëm i Peshkimit për Mesdheun në sesionin e tij të parë të posaçëm (maj 1963), në sesionin e trembëdhjetë (korrik 1976) dhe në sesionin e njëzetedytë (tetor 1997) dhe të aprovuar nga Konferenca e FAO-s, në sesionin e saj të dymbëdhjetë (dhjetor 1963) dhe nga Këshilli i FAO-s në sesionin e tij të shtatëdhjetë (dhjetor 1976) dhe në sesionin e tij të njëqindetridhjetë (nëntor 1997)

Hyrje
Palët Kontraktuese

Palët Kontraktuese bazuar në klauzolat përkatëse të Konventës së Kombeve të Bashkuara mbi

ligjin e detit, i cili ka hyrë në fuqi më 16 nëntor 1994 (më poshtë e quajtur Konventa e Kombeve të Bashkuara) e cila u kërkon të gjithë anëtarëve të komunitetit ndërkombëtar të bashkëpunojnë në ruajtjen dhe menaxhimin e burimeve detare të gjalla;

duke theksuar gjithashtu objektivat dhe qëllimet në kapitullin e Axhendës 21 të miratuar nga Konferenca e Kombeve të Bashkuara mbi Mjedisin dhe Zhvillimin, 1992 dhe nga Kodi i Drejtimit për një peshikim të përgjegjshëm të miratuar nga Konferenca e FAO-s më 1995;

duke pasur parasysh gjithashtu që instrumente të tjera ndërkombëtare janë negociuar në lidhje me ruajtjen dhe menaxhimin e disa popullatave të peshqëve;

duke pasur një interes të përbashkët në zhvillimin dhe përdorimin e përgjegjshëm të burimeve detare të gjalla në Detin Mesdhe dhe Detin e Zi dhe ujërat bashkëngjitur tyre (më poshtë e quajtur Rajon) dhe duke dëshiruar plotësimin e mëtejshëm të objektivave të tyre nëpërmjet bashkëpunimit ndërkombëtar, e cila do të realizohet nga themelimi i Komisionit të Përgjithshëm të Peshkimit për Mesdheun;

duke njohur rëndësinë e ruajtjes dhe menaxhimit të peshkimit në Rajon dhe të promovimit të bashkëpunimit për këtë qëllim,

bien dakord si më poshtë:

Neni 1

Komisioni

1. Palët Kontraktuese për këtë krijojnë brenda kuadrit të Organizatës së Bujqësisë dhe të Ushqimit të Kombeve të Bashkuara (më poshtë referohet si Organizatë) Komisionin, i njohur si Komisioni i Përgjithshëm i Peshkimit për Mesdheun (më poshtë referohet “Komision”), për qëllime të ushtrimit të funksioneve dhe shkarkimit të përgjegjësi të parashtruara në nenin III poshtë.

2. Anëtarët e Komisionit do të jenë anëtarë të tillë dhe anëtarë të asociuar të Organizatës dhe shtete të tilla joanëtare sikurse janë anëtarët e Kombeve të Bashkuara, ndonjë agjenci e saj e specializuar ose Agjenci Ndërkombëtare të Energjisë Atomike, që janë:

i) shtetet bregdetare ose vendet anëtare të shtrira në të gjithë ose pjesërisht brenda Rajonit;

ii) shtetet ose vendet anëtare të asociuara, mjetet e të cilave merren me peshkim në Rajon për rezervat peshkore të mbuluara nga kjo Marrëveshje;

iii) shtetet e integritit ekonomik rajonal i organizatorit prej të cilëve ndonjë shtet referuar nënparagrafit (i) ose (ii) sipër është anëtar dhe te të cilët ky shtet ka transferuar kompetencat mbi çështjet brenda sferës së kësaj Marrëveshjeje;

dhe të cilat pranojnë këtë Marrëveshje në përputhje me kushtet e nenit 13 poshtë, është e kuptueshme që këto kushte nuk do të prekin anëtarët e asociuar statusin e anëtarësisë në Komision të atyre shteteve që nuk janë anëtare të Kombeve të Bashkuara, të ndonjë prej agjencive të tyre të specializuara ose agjencitë ndërkombëtare të energjisë atomike, në qoftë se janë bërë palë përpara 22 majit 1963. Përsa i përket me anëtarët e asociuar kjo Marrëveshje, në përputhje me kushtet e nenit 14.5 të Kushtetutës dhe rregullores 21.3 të rregullores së përgjithshme të Organizatës do të jetë paraqitur nga Organizata e autoriteteve që kanë përgjegjësi për marrëdhëniet ndërkombëtare të këtyre anëtarëve shok.

Neni 2

Organizimi

1. Secili anëtar do të përfaqësohet në sesionet e Komisionit nga një delegat, i cili mund të jetë i shoqëruar nga një zëvendës dhe nga ekspertët e këshilltarët. Pjesëmarrja në mbledhjet e Komisionit nga zëvendësit, ekspertët dhe këshilluesit nuk do të trashëgojë të drejtën e votës, përveç rasteve të një zëvendësi, i cili është duke vepruar në vend të delegatit gjatë mungesës së tij.

2. Objekt i paragrafit 3, secili anëtar do të ketë një votë. Vendimet e Komisionit do të merren nga shumica e votave të hedhura, përveç ndonjë parashikimi tjetër nga kjo Marrëveshje. Shumica e anëtarëve të Komisionit do të përbëjnë një kuorum.

3. Një organizatë Rajonale e Integritit Ekonomik që është anëtare e Komisionit do të jetë e autorizuar të veprojë në ndonjë mbledhje të Komisionit ose të ndonjë organi ndihmës të Komisionit një numër votash të barabartë me numrin e shteteve anëtare që janë autorizuar të votojnë në këtë

mbledhje.

4. Organizata Rajonale e Integritit Ekonomik që është një anëtare e Komisionit do të ushtrojë të drejtat e saj të anëtarësisë mbi bazë alternative me shtetet anëtare, që janë anëtare të Komisionit në vendet e kompetencave të tyre respektive. Kurdoherë Organizata Rajonale e Integritit Ekonomik që është anëtare e Komisionit, ushtron të drejtën e votës, shtetet anëtare nuk e ushtrojnë të drejtën e tyre dhe e kundërta.

5. Ndonjë anëtar i Komisionit mund t'i kërkojë një Organizatë të Integritit Rajonal Ekonomik që është anëtare e Komisionit ose shteteve të saj anëtare që janë anëtare të Komisionit të sigurojë informacion sikurse të cilët si ndërmjet anëtarëve të Organizatës dhe shteteve të saj anëtare ka kompetencë përse i përket ndonjë çështjeje specifike.

Organizata Rajonale e Integritit Ekonomik ose shtetet anëtare të interesuara që përfshihen mund ta sigurojnë këtë informacion në të tillë kërkesë.

6. Përpara ndonjë mbledhjeje të Komisionit ose organi mbështetës të Komisionit, Organizata Rajonale e Integritit Ekonomik, që është anëtare e Komisionit ose shtetet e saj anëtare që janë anëtarë të Komisionit do të përcaktojnë çfarë, ndërmjet Organizatës Rajonale të Integritit Ekonomik dhe vendeve anëtare, ka kompetencë përse i përket ndonjë çështjeje specifike për t'u marrë në konsideratë në mbledhje dhe çfarë, ndërmjet organizatës rajonale të integritit ekonomik dhe vendeve të saj anëtare do të ushtrohen të drejtat e votës lidhur me secilën çështje kryesore të axhendës. Asgjë në këtë paragraf nuk do të ndal.

a) Organizata e Integritit Rajonal Ekonomik është një anëtare e Komisionit ose anëtare e shteteve që janë anëtare në këtë Komision nga bërja e një deklarate të thjeshtë për qëllimet e këtij paragrafi, i cili deklarohet të hyjë në fuqi për kërkesat dhe pikat e axhendës që janë konsideruar të gjitha të nënshkruara nga subjektet e mbledhjeve të tilla që të shtrihen ose modifikohen, siç mund të jenë treguar përpara në ndonjë mbledhje individuale.

7. Në rastet kur një çështje e axhendës me këtë kur një pikë e axhendës mbulon problemet përse i përket kompetencave që kanë qenë transferuar në Organizatën e Integritit Rajonal Ekonomik dhe problemet të cilat i shtrijnë kompetencat mbi vendet anëtare ndërmjet Organizatës Rajonale të Integritit Ekonomik dhe vendeve anëtare mund të marrin pjesë në diskutime. Në raste të tilla mbledhjesh, në arritjen e vendimeve, do të merren parasysh vetëm ndërhyrjet e anëtarëve, të cilët kanë të drejtën e votës.

8. Me qëllim përcaktimin e një kuorumi të çdo mbledhjeje të Komisionit, delegacioni i Organizatës së Integritit Rajonal Ekonomik, i cili është anëtar i Komisionit do të ketë të drejtën e votës në mbledhjen për të cilën është kërkuar ky kuorum.

9. Komisioni do të zgjedhë kryetarin dhe dy nënkryetarë.

10. Kryetari i Komisionit do të mbledhë një sesion të rregullt të Komisionit çdo vit, në të kundërt drejtohet nga pjesa më e madhe e anëtarëve. Vendi dhe data e të gjitha sesioneve do të përcaktohen nga Komisioni në konsultim me Drejtorin e Përgjithshëm të Organizatës.

11. Selia e Komisionit do të jetë në qendrën e Organizatës në Romë ose në vende të tjera të tilla siç mund të përcaktohen nga Komisioni.

12. Komisioni mundet, me një shumicë prej dy të tretave të anëtarëve të tij, të miratojë dhe amendojë rregullat e saj të procedurës me kusht që rregulla të tilla procedure ose amendamente për më tepër të jenë konsistente me këtë Marrëveshje ose me Kushtetutën e Organizatës.

13. Komisioni mundet, me një shumicë prej dy të tretave të anëtarëve të tij të miratojë dhe të amendojë rregulloren e tij financiare, me kusht që kjo rregullore të jetë në përputhje me parimet e përfshira në rregulloret financiare të Organizatës. Kjo rregullore do t'i raportohet Komitetit Financiar të Organizatës, i cili do të ketë fuqinë që të mos lejojë rregullore financiare ose amendament nëse ai mendon se ato janë në mospërputhje me parimet e përfshira në rregulloren financiare të Organizatës.

Neni 3 Funksionet

1. Qëllimi i Komisionit do të jetë të promovojë zhvillimin, ruajtjen, menaxhimin racional dhe përdorimin më të mirë të burimeve të peshkimit, si dhe zhvillimin e qëndrueshëm të akuakulturës në Rajon dhe këtyre qëllimeve u bashkëngjiten funksionet dhe përgjegjësitë në vijim:

a) Të mbajë nën vëzhgim gjendjen e këtyre burimeve, duke përfshirë sasinë e tyre dhe nivelin

e shfrytëzimit të tyre, si dhe gjendjen e peshkimit të bazuar mbi këtë.

b) Të formulojë dhe rekomandojë, në përputhje me klauzolat e nenin V, masat e përshtatshme:

i) për konservimin dhe menaxhimin racional të burimeve peshkore, duke përfshirë masat:

- rregullimi i metodave të peshkimit dhe rrjetat peshkore;

- përshkrimi i madhësisë minimale për individët të llojeve të specifikuara;

- vendosja e sezoneve të hapjes dhe të mbylljes së peshkimit dhe zonave;

- rregullimi i sasisë së zënies totale dhe mundësive të peshkimit dhe alokimi i tyre midis

anëtarëve;

ii) për implementimin e këtyre rekomandimeve.

c) Mbajtja nën vëzhgim i aspekteve sociale dhe ekonomike të industrisë së peshkimit dhe rekomandimi i çfarëdo mase që synon në zhvillimin e saj.

d) Nxitja, rekomandimi, koordinimi dhe, nëse është e përshtatshme, aktivitete trajnuese dhe të ekstensionit në të gjitha aspektet e peshkimit.

e) Nxitja, rekomandimi, koordinimi dhe, nëse është e përshtatshme, aktivitete kërkimi dhe zhvillimi dhe duke përfshirë projekte bashkëpunimi në zonat e peshkimit dhe mbrojtjen e burimeve peshkore.

f) Mbledhja, publikimi ose shpërndarja e informacionit lidhur me burimet peshkore të shfrytëzueshme dhe peshkimin e bazuar mbi këto burime.

g) Promovimi i programeve për akuakulturën peshkore dhe të ujërave të kripura dhe nxitjen e peshkimit bregdetar.

h) Zbatimi i aktiviteteve të tjera që mund të nevojiten për Komisionin për të arritur qëllimet e tij të përcaktuara më sipër.

2. Në formulimin dhe rekomandimin e masave në paragrafin e mësipërm 1(b), Komisioni do të aplikojë mënyrat e kujdesshme të konservimit dhe vendimeve të menaxhimit dhe do të marrë në konsideratë gjithashtu evidencat më të mira shkencore të mundshme dhe nevojat për të promovuar zhvillimin dhe përdorimin e përshtatshëm të burimeve peshkore.

Neni 4

Rajonet

Komisioni do të realizojë funksionet dhe përgjegjësitë e përcaktuara në nenin 3 në Rajon, siç referohet në parathënie.

Neni 5

Rekomandime mbi masat e menaxhimit

1. Rekomandimet referuar nenit III paragrafi 1(b) duhet të përshtaten nga një shumicë prej dy të tretave të anëtarëve të Komisionit prezent dhe të votohen. Teksti i rekomandimeve të tilla duhet të komunikohet nga kryetari i Komisionit tek çdo anëtar.

2. Subjekti për parashikimet e këtij neni, anëtarëve të këtij Komisioni nënshkruhen nën efektin e ndonjë rekomandimi të bërë nga Komisioni nën nenin III paragrafi 1(b), prej të dhënave të përcaktuara nga Komisioni, i cili nuk do të jetë përpara periudhës për objeksionet e përcaktuara në këtë nen kanë kaluar.

3. Ndonjë anëtar i Komisionit mundet brenda 120 ditëve nga data e shënimit të një objekti të rekomanduar të tij dhe në këtë çështje nuk do të jenë nën detyrim.

Çdo anëtar i Komisionit mundet brenda 120 ditëve nga data e njoftimit ose e një rekomandimi objekt i saj dhe në këtë rast nuk do të jetë i detyruar t'i japë efekt këtij rekomandimi. Në rast se një objeksion është bërë brenda 120 ditëve çdo shtet tjetër anëtar mund të kundërshtojë në çfarëdo kohe brenda një periudhe tjetër prej 60 ditësh. Një anëtar mundet gjithashtu, në çdo kohë, të tërheqë objeksionin e tij dhe t'i japë efekt rekomandimit.

4. Në qoftë se objeksionet për një rekomandim janë bërë nga më shumë se një e treta e anëtarëve të Komisionit, anëtarët e tjerë do të jenë të liruar nga çdo detyrim për t'i dhënë efekt rekomandimit; megjithatë ndonjë ose të gjithë prej tyre mund të bien dakord vetë për t'i dhënë efekt atij.

5. Kryetari i Komisionit do të njoftojë çdo anëtar menjëherë me marrjen e çdo objeksioni ose

tërheqjen e objeksionit.

Neni 6 **Raportet**

Komisioni do t'i transmetojë pas çdo sesioni Drejtorit të Përgjithshëm të Organizatës, një raport që përfshin pikëpamjet e tij, rekomandimet dhe vendimet dhe t'i bëjë raporte të tilla të tjera Drejtorit të Përgjithshëm të Organizatës, në qoftë se e sheh të arsyeshme ose të diskutueshme. Raportet e komitetit dhe palëve të punës të Komisionit parashikuar në nenin 7 të Marrëveshjes do t'i transmetohen Drejtorit të Përgjithshëm të Organizatës nëpërmjet Komisionit.

Neni 7 **Komitetet, palët e punës dhe specialistët**

1. Komisioni mund të krijojë në mënyrë të përkohshme komitete të posaçme ose të ngritura për të studiuar dhe raportuar për çështje që kanë të bëjnë për qëllimet e Komisionit dhe të palëve të punës për t'u studiuar dhe rekomanduar për probleme teknike specifike.

2. Komisioni dhe palët punuese të referuara në paragrafin 1 të mësipërm do të mbledhen nga kryetari i Komisionit në kohët dhe vendet, që do të përcaktohen nga kryetari në konsultim me Drejtorin e Përgjithshëm të Organizatës përkatëse.

3. Krijimi i komiteve dhe palëve të punës të referuara në paragrafin 1 të mësipërm dhe rekrutimi ose caktimi i specialistëve do të jetë objekt i vënies në dispozicion të fondeve të nevojshme në kapitullin përkatës të buxhetit të aprovuar të Komisionit. Para marrjes së çdo vendimi që përfshin shpenzimet në lidhje me krijimin e komiteve dhe palëve të punës dhe rekrutimi ose caktimi i specialistëve, Komisioni do të ketë përpara tij një raport nga sekretari i Komisionit për pjesëmarrjen administrative dhe financiare.

Neni 8 **Kooperimi me organizatën ndërkombëtare**

Komisioni do të koeporojë në mënyrë të ngushtë me organizata të tjera ndërkombëtare në çështje me interes të ndërsjellë.

Neni 9 **Financat**

1. Çdo anëtar i Komisionit merr përsipër të kontribuojë çdo vit kuotën e tij të buxhetit në përputhje me një shkallë kontributesh që miratohet nga Komisioni.

2. Në çdo sesion të rregullt, Komisioni do të miratojë buxhetin e tij autonom me konsensusin e anëtarëve të tij, me kusht që nëse pas çdo përpjekje të bërë, një konsensus nuk mund të jetë arritur gjatë këtij sesioni, çështja do të vihet në votim dhe buxheti do të miratohet me dy të tretat e shumicës së anëtarëve të tij.

3. (a) Sasia e kontributit të çdo anëtari të komisionit do të përcaktohet në përputhje me një skemë të cilën Komisioni do ta miratojë dhe amendojë me konsensus.

b) Skema e miratuar ose e amenduar nga Komisioni do të hartojë rregulloret financiare të Komisionit.

4. Cilido joanëtar i organizatës që bëhet anëtar i Komisionit do t'i kërkohet të bëjë kontributin e tillë kundrejt shpenzimeve të pakujdesshme nga Organizata lidhur me aktivitetet e Komisionit, siç mund të përcaktojë Komisioni.

5. Kontributet do të jenë të pagabueshme në valutë të konvertueshme në mënyrë të lirë në rast se, ndryshe të përcaktuar nga Komisioni me bashkëveprim të Drejtorit të Përgjithshëm.

6. Komisioni mundet gjithashtu të pranojë donacione dhe forume të tjera asistence nga Organizata, individë dhe burime të tjera për qëllime që lidhen me përmbushjen e çfarëdo funksioni të saj.

7. Kontributet dhe donacionet dhe format e tjera të asistencës së marrë do të vendosen në një fond besimi i administruar nga Drejtori i Përgjithshëm në përputhje me rregulloret financiare të Organizatës.

8. Një anëtar i Komisionit, i cili është i prapambetur në pagesën e kontributeve të tij financiare nuk do të votojë në Komision në qoftë se shuma e prapambetjes së tij është baraz ose e kalon sasinë e kontributeve, që i takon për dy vite të mëparshme kalendarike.

Komisioni mundet, megjithatë, të lejojë një anëtar të tillë të votojë në qoftë se është i kënaqur që dështimi për të paguar është rezultat i kushteve pas kontrollit të anëtarit, por në asnjë rast nuk do ta shtrijnë të drejtën për të votuar përtej dy viteve kalendarike.

Neni 10 **Shpenzimet**

1. Shpenzimet e delegatëve dhe zëvendësve të tyre, ekspertëve dhe këshilltarëve me rastin e pjesëmarrjes në sesionet e Komisionit dhe shpenzimet e përfaqësuesve të dërguar në komitetet ose grupet e punës të ngritura në përputhje me nenin 7 të kësaj Marrëveshjeje do të vendosen dhe paguhen nga autorët respektivë.

2. Shpenzimet e sekretariatit, duke përfshirë botimet dhe njoftimet dhe shpenzimet e bëra nga kryetari dhe zëvendëskryetari dhe zëvendëskryetari i Komisionit, kur kryejnë detyrat në emër të Komisionit, ndërmjet sesioneve të Komisionit do të vendosen dhe paguhen nga buxheti i Komisionit.

3. Shpenzimet e projekteve kërkimore e zhvillimore të ndërmarra nga anëtarë individualë të Komisionit, nëse në mënyrë të pavarur ose me rekomandim të Komisionit, do të përcaktohen dhe paguhen nga anëtarët e interesuar.

4. Shpenzimet e bëra në lidhje me kërkimet kooperuese ose projektet e zhvillimit të ndërmarra në përputhje me klauzolat e nenit III paragrafi 1(e), nëse është në dispozicion ndryshe, do të përcaktohen dhe paguhen nga anëtarët në formën dhe pjesën për të cilën ato do të bien dakord në mënyrë të ndërsjellë. Kontributet për projektet kooperuese do të paguhen nga fondi i besimit, që do të krijohet nga Organizata dhe do të administrohet nga Organizata në përputhje me rregulloret financiare dhe rregullat e Organizatës.

5. Shpenzimet e ekspertëve të ftuar për të marrë pjesë në mbledhjet e Komisionit, komiteteve ose palëve të punës si individë, do të përballohen nga buxheti i Komisionit.

6. Komisioni mund të pranojë kontribute vullnetare në përgjithësi ose në lidhje me projekte specifike ose aktivitete të Komisionit. Të tilla kontribute do të paguhen nga një fond besimi që do të krijohet nga Organizata. Pranimi i kontributeve të tilla vullnetare dhe administrimi i fondit të besimit do të jetë në përputhje me rregullat financiare dhe rregullat e Organizatës.

Neni 11 **Administrata**

1. Sekretari i Përgjithshëm (më poshtë i quajtur “Sekretari”) do të caktohet nga Drejtori i Përgjithshëm me aprovimin e Komisionit ose në rastin e caktimit midis sesioneve të rregullta të Komisionit, me aprovimin e anëtarëve të Komisionit.

2. Sekretari do të jetë përgjegjës për realizimin e politikave dhe aktiviteteve të Komisionit dhe do t’i raportojë për to Komisionit. Sekretari do të veprojë si sekretar në organet e tjera të ngritura nga komisioni, nëse kërkohen.

3. Shpenzimet e Komisionit, nëse kërkohen, buxheti i tij autonom me përjashtim të atyre që lidhen me atë personal dhe zyrat që mund të përdoren nga Organizata. Shpenzimet e përballuara nga Organizata do të përcaktohen dhe paguhen brenda kufijve të buxhetit 2-vjeçar i përgatitur nga Drejtori i Përgjithshëm dhe i aprovuar nga Konferenca e Organizatës në përputhje me rregullat e përgjithshme dhe rregulloret financiare të Organizatës.

4. Shpenzimet e bëra nga delegatët, zëvendësit e tyre, ekspertët dhe këshilltarët kur marrin pjesë si përfaqësues të qeverisë, në sesione të Komisionit etj., komitetet e tij, si dhe shpenzimet e bëra

nga vëzhguesit në sesione, do të përballohen nga qeveritë përkatëse ose organizatat. Shpenzimet e ekspertëve të ftuar nga Komisioni, për të marrë pjesë si individë në mbledhje të Komisionit ose të nënkomisioneve të tij ose të komiteteve do të përballohen nga buxheti i Komisionit.

Neni 12 **Amendamentet**

1. Komisioni i Përgjithshëm i Peshkimit për menaxhimin mund ta amendojë këtë Marrëveshje me dy të tretat e shumicës së të gjithë anëtarëve të Komisionit, objekt i paragrafit 2 më poshtë. Amendamentet do të hyjnë në fuqi nga data e miratimit të tyre nga Komisioni.

2. Amendamentet që përfshijnë detyrime të reja për autorët, do të hyjnë në fuqi pas pranimit nga dy të tretat e anëtarëve të Komisionit dhe lidhen me secilin anëtar. Instrumentet e pranimit të amendamenteve që përfshijnë detyrime të reja do të depozitohen në Drejtorinë e Përgjithshme të Organizatës, e cila do të informojë të gjithë anëtarët e Komisionit të Përgjithshëm të Peshkimit për Mesdheun, si dhe Sekretarin e Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara për marrjen e pranimit dhe hyrjen në fuqi të këtyre amendamenteve. Të drejtat dhe detyrimet e çdo autori të Komisionit të Përgjithshëm të Peshkimit për Mesdheun, që nuk ka pranuar një amendament duke përfshirë detyrimet shtesë, do të vazhdojnë të udhëhiqen nga klauzolat e kësaj Marrëveshjeje si ato para amendamentit.

3. Amendamentet e kësaj Marrëveshjeje do t'i raportohen këshillit të Organizatës, i cili do të ketë fuqi të mos pranojë çfarëdo amendamenti, të cilin ai e gjen që nuk është në përputhje me objektivat dhe qëllimet e Organizatës ose klauzolat e Kushtetutës së Organizatës. Në rast se këshilli i Organizatës e konsideron atë të detyrueshëm, ai mund t'ia referojë amendamentin Konferencës së Organizatës, e cila do të ketë të njëjtën fuqi.

Neni 13 **Pranimi**

1. Kjo Marrëveshje do të jetë e hapur për pranim nga anëtarët ose anëtarët e asociuar të Organizatës.

2. Komisioni mundet me dy të tretat e shumicës së anëtarëve të tij të pranojë anëtarësinë e shteteve të tjera, që janë anëtare të Kombeve të Bashkuara, të agjencive të saj të specializuara ose Agjencisë Ndërkombëtare të Energjisë Atomike, nëse kanë paraqitur një kërkesë për anëtarësim dhe një deklaratë të bërë me një instrument zyrtar që ato kanë shënuar këtë Marrëveshje që është në fuqi në kohën e pranimit.

3. Pjesëmarrja në veprimtaritë e Komisionit nga anëtarët e Komisionit, të cilët nuk janë anëtarë ose anëtarë të asociuar të Organizatës, do të jenë kontingjentë me sigurimin e një pjese propocionale në shpenzimet e sekretariatit, siç mund të jetë përcaktuar në ditën e klauzolave përkatëse të rregulloreve financiare të Organizatës.

4. Pranimi i kësaj Marrëveshjeje nga çdo anëtar ose anëtar i asociuar i Organizatës do të jetë efektiv me depozitimin e një instrumenti të pranimit me Drejtorin e Përgjithshëm të Organizatës dhe do të ketë efekt me marrjen e këtij instrumenti nga Drejtori i Përgjithshëm.

5. Pranimi i kësaj Marrëveshjeje nga joanëtarët e Organizatës do të jetë efektiv me depozitimin e një instrumenti pranimi me Drejtorin e Përgjithshëm të Organizatës. Anëtarësia do të bëhet efektive datën në të cilën Komisioni aprovon kërkesën për anëtarësi, në përputhje me klauzolat e paragrafit 2 të këtij neni.

6. Drejtori i Përgjithshëm i Organizatës do të informojë të gjithë anëtarët e Komisionit, të gjithë anëtarët e Organizatës dhe Sekretarin e Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara për të gjitha pranimet që janë bërë efektive.

7. Pranimi i kësaj Marrëveshjeje mund të bëhet objekt i rezervës, e cila mund të bëhet efektive me aprovimin unanim të autorëve të Komisionit. Anëtarët e Komisionit që nuk janë përgjigjur brenda 3 muajve nga data e njoftimit, do të jenë gjykuar të kenë pranuar rezervën. Në mungesë të një aprovim të tillë, vendi ose Organizata e Integritit Ekonomik Rajonal, që bën rezervën, nuk do të bëhet Palë e kësaj Marrëveshjeje. Drejtori i Përgjithshëm i Organizatës do të njoftojë për këtë të gjithë

anëtarët e Komisionit për çdo rezervë.

8. Referencat në këtë Marrëveshje për Konventën e Kombeve të Bashkuara mbi ligjin e detit të vitit 1982 ose për marrëveshje të tjera ndërkombëtare, nuk paragjykojnë pozicionin e çdo shteti lidhur me nënshkrimin, ratifikimin ose pranimin në Konventën e Kombeve të Bashkuara ose lidhur me marrëveshje të tjera.

Neni 14 **Hyrja në fuqi**

Kjo Marrëveshje do të hyjë në fuqi nga data e marrjes së instrumentit të pestë të pranimi.

Neni 15 **Zbatimi territorial**

Anëtarët e Komisionit, kur do të pranojnë këtë Marrëveshje, do të deklarojnë në mënyrë të qartë në cilat territore pjesëmarrja e tyre do të shtrihet dhe në mungesë të një deklarate të tillë, pjesëmarrja do të gjykohej për t'u zbatuar në të gjitha territoret për marrëdhëniet ndërkombëtare që anëtari është përgjegjës. I kushtëzuar nga klauzolat e nenit 16 poshtë, qëllimi i zbatimit territorial mund të jetë modifikuar në një deklaratë vijuese.

Neni 16 **Tërheqja**

1. Çdo anëtar mund të tërhiqet nga kjo Marrëveshje në çdo kohë pas përfundimit të dy vjetëve nga data që kjo Marrëveshje ka hyrë në fuqi me vëmendjen që anëtari t'ia japë me shkrim njoftimin për tërheqje Drejtorit të Përgjithshëm të Organizatës, i cili menjëherë do të informojë të gjithë anëtarët e Komisionit dhe anëtarët e Organizatës për një tërheqje të tillë. Njoftimi i tërheqjes do të bëhet efektiv tre muaj nga data e marrjes së tij nga Drejtori i Përgjithshëm.

2. Një anëtar i Komisionit mund të japë njoftimin e tërheqjes lidhur me një ose më shumë territore për marrëdhëniet ndërkombëtare që ai është përgjegjës. Kur një anëtar jep njoftimin e tërheqjes së tij nga Komisioni, ai do të deklarojë se në cilin territor ose territore do të zbatohet tërheqja. Në mungesë të një deklarate të tillë, tërheqja do të gjykohej për t'u zbatuar në të gjitha territoret për marrëdhëniet ndërkombëtare që anëtari i Komisionit është përgjegjës, me përjashtim të anëtarëve të asociuar.

3. Çdo anëtar i Komisionit, që jep njoftimin e tërheqjes nga Organizata do të gjykohej të jetë tërhequr në të njëjtën kohë nga Komisioni në të gjitha territoret për marrëdhëniet ndërkombëtare, që anëtari i interesuar është përgjegjës, me përjashtim që një tërheqje e tillë nuk do të gjykohej për t'u zbatuar nga një anëtar i asociuar.

Neni 17 **Interpretimi dhe zgjidhja e mosmarrëveshjeve**

Çfarëdo mosmarrëveshje lidhur me interpretimin ose zbatimin e kësaj Marrëveshjeje, në rast se nuk zgjidhen nga Komisioni, do t'i referohen një komiteti të përbërë nga një anëtar i caktuar nga secila prej Palëve në mosmarrëveshje dhe përveç kësaj, një kryetar i pavarur i zgjedhur nga anëtarët e komitetit. Rekomandimet e një komiteti të tillë, megjithëse nuk lidhen me veçori dalluese, do të bëhen bazë për konsideratën e rinovuar nga Palët e interesuara të çështjes, nga e cila ka lindur mosmarrëveshja.

Në qoftë se, si rezultat i kësaj procedure, mosmarrëveshja nuk është zgjidhur, do t'i referohet Gjykatës Ndërkombëtare të Drejtësisë në përputhje me statutin e gjykatës ose në rastin e një Organizate të Integritit Rajonal që është anëtare e Komisionit, do t'i paraqitet arbitrazhit përderisa

Palët në mosmarrëveshje bien dakord për një metodë tjetër të zgjidhjes.

Neni 18
Përfundimi

Kjo Marrëveshje do të jetë përfunduar automatikisht nëse dhe, kur si rezultat i tërheqjeve, numri i anëtarëve të Komisionit bie poshtë 5-ës, përderisa anëtarët e mbetur në mënyrë unanime vendosin ndryshe.

Neni 19
Certifikimi dhe regjistrimi

Teksti i kësaj Marrëveshjeje është formuluar në mënyrë origjinale në Romë më 24 shtator 1949 në gjuhën frënge. Dy kopje në gjuhët anglisht, frëngjisht dhe spanjisht të kësaj Marrëveshjeje dhe çfarëdo amendamenti i kësaj Marrëveshjeje do të vërtetohen nga kryetari i Komisionit dhe nga Drejtori i Përgjithshëm i Organizatës. Një nga këto kopje do të depozitohet në arkivat e Organizatës, kopja tjetër do t'i transmetohet Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara për regjistrim. Krahës kësaj, Drejtori i Përgjithshëm do të vërtetojë kopjet e kësaj Marrëveshjeje dhe do t'i transmetojë një kopje çdo anëtarit të organizatës dhe vendeve joanëtare të Organizatës, që janë ose mund të bëhen Palë të kësaj Marrëveshjeje.

GFCM/XXV/2000/6

KOMISIONI I PERGJITHSHEM I PESHKIMIT PER MESDHEUN
Twenty-fifth Session
Sliema, Malta, 12 - 15 September 2000
SHKALLA E KONTRIBUTEVE PER BUXHETIN AUTONOM TE GFCM

Hyrje

1. Në momentin që ky dokument është hartuar, qershor 2000, dy vende anëtare të GFCM-së (Malta dhe Turqia) kanë depozituar instrumentet e tyre të miratimit të amendamenteve të Marrëveshjes së GFCM-së në lidhje me buxhetin autonom. Dy të tretat e vendeve anëtare-15 shtetëduhet t'i pranojnë këto amendamente përpara sesa buxheti autonom të hyjë në fuqi dhe ai do të hyjë në fuqi vetëm për ata anëtarë që e kanë pranuar atë. Kështu, ka shumë të ngjarë që sesioni i 25-të i

GFCM-së të mos jetë në gjendje të adaptojë buxhetin autonom për vitin 2001.

2. Atëherë kur buxheti është i përcaktuar, një procedurë e rënë dakord (algoritmike) do të përdoret për të përcaktuar shkallën e kontributeve. Shkalla e kontributeve do të shprehet në termat e kuotave (përqindje) të buxhetit total. Secili vend anëtar do të ketë një kuotë të përcaktuar. Shkalla e kontributeve, që është një përqindje e buxhetit që secili vend kontribuon, nuk përcaktohet vetëm një herë dhe për të gjithë. Ajo do të jetë e ndryshueshme dhe varet kryesisht nga hapësira që zë peshkimi në secilin vend anëtar. Megjithatë çështja kyçe është marrëveshja mbi procedurat ose algoritmike, që do të përdoret për të llogaritur shkallën e kontributeve. Në të kundërt me atë cila është shkalla e kontributit algoritmi, do të vendosë njëherë dhe për të gjithë.

3. Diskutimet në sesionin e jashtëzakonshëm dhe në sesionin e 24-të, korrik 1999, treguan që pak vende anëtare të GFCM-së, shprehën vullnetin që të pranonin llogaritjen algoritmike përpara një konsensusi të arritur në të gjitha aspektet. Megjithatë ka të ngjarë që kuotat të kuptohen dhe të pranohen dhe duhet të mbahen parasysh tre faktorët e mëposhtëm: anëtarësia, gjendja e vendit anëtar dhe shtrirja e aktivitetit të peshkimit dhe akuakulturës në vendin anëtar (komponenti i zënies). Gjithashtu duket që ka një konsensus që kontributi i vendeve anëtare si pagesë anëtarësie 10 për qind e buxhetit autonom.

4. Në këtë mënyrë Komisionit i nevojitet:

- të konsiderojë çfarë peshe/rëndësie duhet t'i japë secilit komponent të zënies dhe çfarë peshe duhet t'i japë komponentit të gjendjes;

- të bjerë dakord sesi të masë këta 3 faktorë.

5. Për qëllime demonstrimi është e dobishme për diskutim të aplikohet shkalla e propozuar për kontributet e një rasti të supozuar, që përfaqëson një rast normal të buxhetit autonom.

6. Një algoritëm sugjerohet si më poshtë. Ai është hartuar mbi bazën e diskutimeve që u mbajtën në sesionin e 24-të të GFCM-së.

Cilët faktorë duhen marrë parasysh:

- Anëtarësia: një kuotë e fiksuar e buxhetit, kuotë e barabartë për të gjitha vendet.¹

- Gjendja e secilit anëtar (komponenti i gjendjes).

- Zënia totale e akuakulturës dhe e peshkimit në vendin anëtar (komponenti i zënies).

Çfarë peshe zë secili faktor (si përqindje e totalit të buxhetit autonom):

- Anëtarësia: 10 për qind.

- Komponenti i gjendjes: 35 për qind.

- Komponenti i zënies: 55 për qind.

Si maten faktorët:

Anëtarësia: Të gjitha vendet plus EU

Komponenti i gjendjes: Bazuar në GDP (të matur në US \$, siç publikohet nga Banka Botërore), vendet futen në katër kategori: në 1 000\$; ndërmjet 1 000\$ dhe 9 999\$, ndërmjet 10 000\$ dhe 29 999\$ dhe 30 000\$ dhe sipër. Kategoria e parë është e përjashtuar nga pagesa e komponentit të gjendjes. Kategoria e dytë paguan një kuotë. Kategoria e tretë paguan 10 kuota dhe kategoria e katërt paguan 20 kuota. Përjashtim bëjnë ato vende në të cilat GDP-ja është më pak se 5 miliardë dollarë (1997). Këto vende (Qipro, Maltë dhe Monako) futen në kategorinë e parë dhe si rrjedhim janë të përjashtuara nga komponenti i gjendjes (për aq kohë sa GDP-ja ngelet poshtë 5 miliardë dollarëve).

Komponenti i zënies: Të gjithë peshqit nuk mund të vlerësohen në mënyrë të barabartë. Kjo reflektohet duke i dhënë një peshë të reduktuar pellagjikëve të vegjël. Për këtë qëllim “zënia GFCM” llogaritet duke aplikuar faktorin 4 për të gjithë peshqit e prodhuar nga vendet në Mesdhe dhe në detin Adriatik dhe në ujërat bashkëngjitur me përjashtim të pellagjikëve të vegjël. Modelet zënie/prodhim që do të përdoren janë të justifikuara nga FAO. Mesatarja e tri viteve llogaritet duke përdorur periudhën e fundit të dy viteve për të cilën buxheti do të aplikohet. Në “Modelin e buxhetit autonom” bashkëngjitur për vende, gjithashtu për vendet e BE-së, pjesa e buxhetit që i përket komponentit të zënies, siç është kërkuar nga BE-ja, është kombinuar dhe i është akorduar BE-së, në vend të vendeve respektive të BE-së.

Buxheti autonom (për qëllime ilustruese): 750 000\$ në vit

(Shiko “Modelin e buxhetit autonom” në fund të dokumentit)

¹ Për BE kjo sasi përfaqëson shumën që duhet të mbulojë shpenzimet administrative dhe shpenzimet e tjera të anëtarësimit.

Diskutime

7. Duke përdorur algoritmin e mësipërm dhe duke përdorur të dhënat e qershorit 2000, shkalla e kontributeve jep rezultatet e treguara në “Modelin e buxhetit autonom”. Në këtë version të shkallës së kontributeve, BE-ja dhe vendet e saj anëtare do të paguajnë 55.5% të buxhetit autonom, Turqia do të paguajë 11.3%, Japonia 10.2%. Pjesa që mbetet 23.2% do të paguhet si kuotë nga 15 vendet e tjera anëtare.

8. Duhet theksuar që kuotat e buxhetit të vendeve anëtare do të rriten gradualisht, në qoftë se ato do të prodhojnë ose do të rrisin kuotat e peshqëve të prodhuar në detin e Zi dhe Mesdhe, në mënyrë të ngjashme në qoftë se kuotat e prodhimit të tyre do të bien, kontributi i tyre në buxhetin autonom të GFCM-së do të ulet. Modifikimet e GDP-së për frymë të vendeve anëtare do të jenë më të ulëta ndaj rezultatit të modifikimit të kuotave të tyre në komponentin e gjendjes së buxhetit autonom.

Veprime që sugjerohen të merren nga Komisioni

9. Komisioni ftohet të diskutojë dhe të bjerë dakord mbi algoritmin e mësipërm për llogaritjen e shkallës së kontributeve të buxhetit autonom të GFCM-së.

	Regjistrimi bazë	Komponenti i GDP	Komponent i i zënies GFCM			Totali	Totali
Vendi anëtar	US \$	Indeksi	US \$	Ton	US \$	US \$	%
Shqipëri	3409	0.000	0	5778	534	3943	0.53
Algjeri	3409	1.000	3646	190292	17591	24646	3.29
Bullgari	3409	1.000	3646	23446	2167	9222	1.23
Kroaci	3409	1.000	3646	42793	3956	11011	1.47
Qipro	3409	0.000	0	13183	1219	4628	0.62
Egjipt	3409	1.000	3646	158012	14607	21662	2.89
Francë	3409	10.000	36458	0	0	39867	5.32
Greqi	3409	10.000	36458	0	0	39867	5.32
Izrael	3409	1.000	3646	15549	1437	8492	1.13
Itali	3409	10.000	36458	0	0	39867	5.32
Japoni	3409	20.000	72917	1657	153	76479	10.20
Liban	3409	1.000	3646	9875	913	7968	1.06
Libi	3409	1.000	3646	93416	8636	15691	2.09
Maltë	3409	0.000	0	9518	880	4289	0.57
Monako	3409	0.000	0	15	1	3410	0.45
Marok	3409	1.000	3646	67169	6209	13264	1.77
Rumani	3409	1.000	3646	5564	514	7569	1.01
Spanjë	3409	10.000	36458	0	0	39867	5.32
Siri	3409	1.000	3646	8207	759	7814	1.04
Tunizi	3409	1.000	3646	254141	23494	30549	4.07
Turqi	3409	1.000	3646	842504	77884	84939	11.33
BE2	3409	0.000	0	272108	251545	254955	33.99
				0			
		72.000		446219			100.00
				8			
US Dollarë	75000		262500		412500	750000	

² Shumë për të mbuluar shpenzimet administrative dhe të tjera të anëtarësimit

Buxheti total US \$	750000				
Regjistrimi bazë në %	në \$ 10.0	750000	Vendet	GDP/capita	Kuotat për vend
Nr.i vendeve anëtare		22	Japoni	30000-10000-29999	20
Buxheti total pa regjistrimin bazë					10
Komponenti GDP (përqindja e buxhetit total)		675000	4 EU members		
		35.0	15		
Komponenti i zënieve (% e buxhetit total)		US \$ 262 500	Të tjerë Shqipëri	1000-9999 0 -999	1 0
		55.0			
		US \$ 412500			

Për ato katër shtete që kanë një GDP më të vogël se 5 miliard USD (1997), aplikohet një kategori e GDP-së e një shkalle më poshtë sesa ajo që do të aplikohet nga tabela e mësipërme

L I G J
Nr.9094, datë 3.7.2003

PËR RATIFIKIMIN E “PROTOKOLLIT OPSIONAL TË KONVENTËS KUNDËR TORTURËS DHE TRAJTIMIT OSE DËNIMIT TË EGËR, ÇNJERËZOR OSE POSHTËRUES”

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

V E N D O S I:

Neni 1

Ratifikohet “Protokolli opsional i Konventës kundër torturës dhe trajtimit ose dënimit të egër, çnjërëzor ose poshtërues”.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.3908, datë 30.7.2003 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Alfred Moisiu

Sesioni i pesëdhjetëeshtatë
Komiteti i tretë
Pika e rendit të ditës 109 (a)
Çështjet e të drejtave të njeriut: zbatimi i instrumenteve mbi të drejtat e njeriut

Shqipëria, Andorra, Argjentina, Armenia, Austria, Belgjika, Benin, Bolivia, Bosnja dhe Hercegovina, Brazili, Bullgaria, Burkina Faso, Burundi, Cape Verde, Kili, Komoros, Kongo, Kosta Rika, Kote Divore, Kroacia, Qipro, Republika Çeke, Danimarka, Republika Domenikane, El Salvador, Finlanda, Franca, Gabia, Gerjania, Gana, Greqia, Grenada, Guatemale, Guinea-Bisau, Honduras, Hungaria, Islanda, Irlanda, Italia, Kiribari, Kirgistani, Latvia, Lesoto, Lihtenshtein, Lituania, Luksenburg, Madagaskar, Malawi, Ishujt Marshall, Meksiko, Monako, Namibia, Holanda, Zelanda e Re, Nikaragua, Norvegjia, Panama, Papua Nju Guinea, Paraguai, Polonia, Portugalia, Rumania, Saint Kits de Nevis, Senegal, Sierra Leone, Sllovakia, Sllovenia, Afrika e Jugut, Spanja, Suriname, Suedia, Svicra, ish-Republika Jugosllave e Maqedonisë, Mbretëria e Bashkuar e Britanisë së Madhe dhe Irlandës së Veriut, Uruguai dhe Jugosllavia: hartojnë rezolutën protokoll opsional për Konventën kundër torturës dhe trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor dhe poshtërues.

Asambleja e Përgjithshme,

duke iu referuar nenit 5 të Deklaratës Universale të të Drejtave të Njeriut¹, nenit 7 të Konventës Ndërkombëtare të të Drejtave Civile dhe Politike², Deklaratës mbi mbrojtjen e të gjithë personave nga nënshtrimi në torturë dhe trajtim ose dënim³ të egër, çnjerëzor ose poshtërues dhe rezolutës së saj 39/46 të 10 dhjetorit 1984, nëpërmjet së cilës ajo miratoi dhe hapi për nënshkrim, ratifikim dhe aderim Konventën kundër torturës dhe trajtimit ose dënimit të egër çnjerëzor dhe poshtërues dhe të gjitha rezolutat përkatëse pasardhëse;

duke riafirmuar se liria nga tortura është një e drejtë që duhet të mbrohet në të gjitha rrethanat;

duke konsideruar se Konferenca Botërore mbi të Drejtat e Njeriut, mbajtur në Vjenë nga 14 deri në 25 qershor 1993, deklaroi fuqimisht se përpjekjet për heqjen e torturës, para së gjithash, duhet të përqëndrohen në parandalimin dhe bëri thirrje për aprovim të shpejtë të një protokollit opsional të Konventës kundër torturës dhe trajtimit ose dënimit të egër çnjerëzor ose poshtërues, i cili ka si synim të vendosë një sistem parandalues të vizitave të rregullta në vendet e ndalimit;

duke mirëpritur miratimin e projektprotokollit opsional të Konventës kundër torturës dhe trajtimit të egër, çnjerëzor dhe poshtërues nga Komisioni i të Drejtave të Njeriut në rezolutën e tij 2002/33 i 22 prillit 2002 dhe nga Këshilli Ekonomik dhe Social në rezolutën e tij E/2002/27 të 24 qershor 2002, në të cilën Këshilli i rekomandon Asamblesë së Përgjithshme aprovimin e projektprotokollit opsional:

1. Miraton protokollin opsional të Konventës kundër torturës dhe trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues, që është në shtojcën e kësaj rezolute dhe i kërkon Sekretarit të Përgjithshëm ta hapë atë për nënshkrim, ratifikim ose aderim në Qendrën e Kombeve të Bashkuara në Nju York nga 1 janari 2003.

2. U bën thirrje shteteve që kanë nënshkruar, ratifikuar ose aderuar në Konventën kundër torturës dhe trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues të nënshkruajnë, ratifikojnë ose aderojnë në protokollin opsional.

Shtojcë

PROTOKOLL

OPSIONAL I KONVENTËS KUNDËR TORTURËS DHE TRAJTIMIT OSE DËNIMIT TË EGËR, ÇNJERËZOR OSE POSHTËRUES

PREAMBUL

¹ Rezoluta 217 A (III)

² Shiko rezolutën 2200 A (XXI), aneks

³ Rezoluta 3452 (XXX), aneks

⁴ shiko Regjistrat Zyrtarë të Këshillit Ekonomik dhe Social, 2002, numër suplementar 3.

Shtetet Palë të këtij protokolli:

duke rikonfirmuar se tortura dhe trajtimi ose dënimi i egër, çnjerëzor ose poshtërues ndalohen dhe përbëjnë një shkelje serioze të të drejtave të njeriut;

të bindur se për arritjen e qëllimeve të Konventës kundër torturës dhe trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues (tani e tutje quhet Konventa) dhe për forcimin e mbrojtjes së personave, që u është hequr liria nga tortura dhe trajtimi ose dënimi i egër, çnjerëzor ose poshtërues, janë të nevojshme masa të mtejshme;

duke rikujtuar se nenet 2 dhe 16 të Konventës e detyrojnë çdo Shtet Palë të marrë masa të efektshme për të parandaluar aktet e torturës ose trajtimit apo dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues në të gjithë territorin nën juridiksionin e tij;

duke njohur që shtetet kanë përgjegjësinë primare për zbatimin e këtyre neneve, që forcimi i mbrojtjes së njerëzve, që u është hequr liria dhe respektimi i plotë i të drejtave të njeriut për ta është një përgjegjësi e përbashkët dhe organet ndërkombëtare zbatuese plotësojnë dhe forcojnë masat kombëtare;

duke rikujtuar se parandalimi i efektshëm i torturës dhe trajtimi ose dënimi i egër, çnjerëzor ose poshtërues kërkon edukim dhe një kombinim të masave legjislative, administrative, gjyqësore dhe të tjera;

duke rikujtuar gjithashtu se Konferenca Botërore mbi të Drejtat e Njeriut deklaroi fuqimisht se përpjekjet për heqjen e torturës duhet para së gjithash të përqëndrohen në parandalimin dhe bëri thirrje për miratimin e një protokolli opsional të Konventës, e cili ka si qëllim të vendosë një sistem parandalues vizitash të rregullta në vendet e ndalimit;

të bindur se mbrojtja e personave, që u është hequr liria nga tortura dhe trajtimi ose dënimi i egër, çnjerëzor ose poshtërues mund të forcohet nëpërmjet masave jogjyqësore të një natyre parandaluese, bazuar mbi vizita të rregullta në vendet e ndalimit,

kanë rënë dakord si më poshtë:

PJESA I PARIME TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Qëllimi i këtij protokolli është vendosja e një sistemi vizitash të rregullta të ndërmarra nga organe të pavarura ndërkombëtare dhe kombëtare në vendet ku njerëzve u është hequr liria, me qëllim që të parandalohet tortura dhe trajtimi ose dënimi i egër, çnjerëzor dhe poshtërues.

Neni 2

1. Krijohet një Nënkomitet për Parandalimin e torturës dhe trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues i Komitetit kundër Torturës (tani e tutje quhet Nënkomitet për Parandalimin) që ushtron funksionet e parashikuara në këtë protokoll.

2. Nënkomiteti për Parandalimin e kryen punën e tij brenda kuadrit të Kartës së Kombeve të Bashkuara dhe udhëhiqet nga qëllimet dhe principet e saj, si dhe normat e Kombeve të Bashkuara në lidhje me trajtimin e njerëzve që u është hequr liria.

3. Po ashtu, Nënkomiteti për Parandalimin udhëhiqet nga principet e besueshmërisë, paanësisë, mosdallimit, universalitetit dhe objektivitetit.

4. Nënkomiteti për Parandalimin dhe Shtetet Palë bashkëpunojnë për zbatimin e këtij protokolli.

Neni 3

Çdo Shtet Palë krijon, projekton ose mban në nivel kombëtar një ose disa organe vizitore për parandalimin e torturës dhe trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues (tani e tutje quhet mekanizmi parandalues kombëtar).

Neni 4

1. Çdo Shtet Palë lejon vizita, në pajtim me këtë protokoll nga mekanizmat e përmendur në nenet 2 dhe 3 në çdo vend nën juridiksionin dhe kontrollin e tij ku njerëzve u është hequr ose mund t'u hiqet liria, me anë të një vendimi të dhënë nga një organ publik ose me kërkesën, pëlqimin ose lejimin e tij (tani e tutje quhen vendet e ndalimit). Këto vizita ndërmerren me qëllimin e forcimit, nëse është e nevojshme, të mbrojtjes së këtyre personave nga tortura ose nga trajtimi apo dënimi i egër, çnjerëzor ose poshtërues.

2. Për qëllimet e kësaj Konvente, heqje lirie është çdo lloj ndalimi ose burgosjeje, ose vendosja e personit në një kompleks të veçuar publik ose privat, nga i cili ai person nuk lejohet të largohet vetë me vendim të një organi gjyqësor, administrativ ose i një natyre tjetër.

PJESA II NËNKOMITETI I PARANDALIMIT

Neni 5

1. Nënkomiteti i Parandalimit përbëhet nga 10 anëtarë. Pas ratifikimit ose aderimit të pesëdhjetë të këtij protokoll, numri i anëtarëve të Nënkomitetit të Parandalimit rritet në 25.

2. Anëtarët e Nënkomitetit zgjidhen nga personat me karakter të lartë moral, që kanë treguar eksperiencë profesionale në administrimin e drejtësisë, sidomos në të drejtën penale, burgje ose administratën policore apo në fusha të ndryshme që kanë të bëjnë me trajtimin e personave që u është hequr liria.

3. Në përbërjen e Nënkomitetit i kushtohet vëmendje shpërndarjes gjeografike të drejtë dhe përfaqësimit të formave të ndryshme të civilizimit dhe sistemeve ligjore të Shteteve Palë.

4. Për përbërjen i kushtohet rëndësi edhe përfaqësimit të balancuar të gjinisë mbi bazën e principit të barazisë dhe mosdiskriminimit.

5. Dy anëtarë të Nënkomitetit nuk mund të jenë qytetarë të të njëjtit shtet.

6. Anëtarët e Nënkomitetit, që shërbejnë në zotësinë e tyre individuale, janë të pavarur dhe të paanshëm dhe janë të gatshëm t'i shërbejnë Nënkomitetit me efektivitet.

Neni 6

1. Çdo Shtet Palë mund të emërojë, në pajtim me paragrafin 2 të mëposhtëm, deri në dy kandidatë që kanë cilësitë dhe plotësojnë kriteret e përcaktuara në nenin 5, dhe kur bëjnë këtë, japin informacion të detajuar në lidhje me kualifikimet e personit të emëruar.

2. a) Personat e emëruar kanë shtetësinë e një Shteti Palë në këtë protokoll.

b) Të paktën njëri prej dy kandidatëve ka shtetësinë e Shtetit Palë që bën emërimin.

c) Nuk emërohen më shumë se dy shtetas të një Shteti Palë.

d) Para se një Shtet Palë të emërojë një shtetas të një Shteti tjetër Palë, ai kërkon dhe merr pëlqimin e atij Shteti Palë.

3. Të paktën pesë muaj para datës së takimit të Shteteve Palë në të cilin bëhen zgjedhjet, Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara u dërgon një letër Shteteve Palë duke i ftuar ato të paraqesin emërimet e tyre brenda tre muajve. Sekretari i Përgjithshëm paraqet një listë, me renditje alfabetike të të gjithë personave të emëruar, duke vënë në dukje Shtetet Palë që kanë bërë emërimin e tyre.

Neni 7

1. Anëtarët e Nënkomitetit të Parandalimit zgjidhen në mënyrën e mëposhtme:

a) rëndësi e veçantë i kushtohet përmbushjes së kërkesave dhe kriterëve të nenit 5 të këtij protokoll;

b) zgjedhja e parë bëhet jo më vonë se gjashtë muaj pas hyrjes në fuqi të këtij protokoll;

c) Shtetet Palë i zgjedhin anëtarët e Nënkomitetit me votë të fshehtë;

d) zgjedhja e anëtarëve të Nënkomitetit bëhet në mbledhjet në çdo dy vjet të Shteteve Palë të

thirrura nga Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara. Në këto mbledhje, tek të cilat kuorumi përbëhet nga dy të tretat e Shteteve Palë, personat e zgjedhur në Nënkomitet janë ata që marrin numrin më të madh të votave dhe shumicën absolute të votave dhe të përfaqësuesve të Shteteve Palë të pranishme dhe votuese.

2. Kur gjatë procesit zgjedhor, dy shtetas të një Shteti Palë janë bërë të përshtatshëm për të shërbyer si anëtarë të Nënkomitetit të Parandalimit, kandidati që merr numrin më të madh të votave shërben si anëtar i Nënkomitetit. Kur shtetasit kanë marrë numër të njëjtë votash, zbatohet procedura e mëposhtme:

a) kur është emëruar vetëm njëri nga Shteti Palë, shtetas i të cilit ai ose ajo është, ky shtetas shërben si anëtar i Nënkomitetit të Parandalimit;

b) kur janë emëruar të dy nga Shteti Palë, shtetas të të cilit ata janë, mbahet një votim i veçantë i fshehtë për të përcaktuar se cili shtetas bëhet anëtar;

c) kur nuk është emëruar asnjë kandidat nga Shteti Palë, shtetas i të cilit ai ose ajo është, mbahet një votim i veçantë i fshehtë për të përcaktuar se cili kandidat bëhet anëtar.

Neni 8

Kur një anëtar i Nënkomitetit të Parandalimit vdes, jep dorëheqjen ose për një arsye tjetër nuk mund t'i ushtrojë më detyrat e tij ose të saj, Shteti Palë që ka emëruar këtë anëtar emëron një person tjetër të përshtatshëm, që ka kualifikimet dhe plotëson kërkesat e parashikuara në nenin 5, duke marrë parasysh nevojën për ekuilibrin e duhur ndërmjet fushave të ndryshme të kompetencës, për të shërbyer deri në mbledhjen tjetër të Shteteve Palë, duke iu nënshtuar aprovimit të shumicës së Shteteve Palë. Aprovimi konsiderohet si i dhënë, përveç kur gjysma ose pjesa më e madhe e Shteteve Palë përgjigjen negativisht brenda gjashtë muajve pas njoftimit të marrë nga Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara në lidhje me emërimin e propozuar.

Neni 9

Anëtarët e Nënkomisionit të Parandalimit zgjidhen për një periudhë katërvjeçare. Ata janë të përshtatshëm për t'u rizgjedhur një herë kur riemërohen. Afati i gjysmës së anëtarëve të zgjedhur në zgjedhjen e parë përfundon me kalimin e dy viteve; menjëherë pas zgjedhjes së parë emrat e këtyre anëtarëve zgjidhen me short nga kryetari i mbledhjes së përmendur në nenin 7 paragrafi 1(d).

Neni 10

1. Nënkomiteti i Parandalimit i zgjedh nëpunësit e tij për një afat dyvjeçar. Ata mund të rizgjidhen.

2. Nënkomiteti i Parandalimit cakton rregullat e veta procedurale. Këto rregulla, ndërmjet të tjerash, përcaktojnë:

a) gjysma plus një e anëtarëve përbën kuorumin;

b) vendimet e Nënkomitetit të Parandalimit merren me anë të votës së shumicës së anëtarëve të pranishëm;

c) Nënkomiteti i Parandalimit zhvillon mbledhje me dyer të mbyllura.

3. Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara thërret mbledhjen e parë të Nënkomitetit të Parandalimit. Pas mbledhjes së parë Nënkomiteti i zhvillon mbledhjet në ato afate që parashikohet në rregullat e veta procedurale. Nënkomiteti i Parandalimit dhe Komiteti kundër Torturës i mbajnë sesionet e tyre në të njëjtën kohë, të paktën një herë në vit.

PJESA III

MANDATI I NËNKOMITETIT TË PARANDALIMIT

Neni 11

Nënkomiteti i Parandalimit:

a) viziton vendet e përmendura në nenin 4 dhe u bën rekomandime Shteteve Palë në lidhje me

mbrojtjen e personave, që u është hequr liria nga tortura dhe trajtimi ose dënimi i egër, çnjerëzor ose poshtërues;

b) në lidhje me mekanizmat kombëtarë parandalues:

i) këshillon dhe ndihmon Shtetet Palë, kur është e nevojshme, në punën e tyre;

ii) mban kontakt të drejtpërdrejtë me mekanizmat kombëtarë parandalues dhe, kur është e nevojshme, në mënyrë konfidenciale u ofron atyre trajnim dhe ndihmë teknike, me qëllim që të forcojnë mundësitë e tyre;

iii) i këshillon dhe i ndihmon ata në vlerësimin e nevojave dhe mjeteve të nevojshme për forcimin e mbrojtjes së personave, që u është hequr liria nga tortura dhe trajtimi ose dënimi i egër, çnjerëzor ose poshtërues;

iv) u bën rekomandime dhe vërejtje Shteteve Palë, me qëllim që të forcojë mundësinë dhe mandatin e mekanizmave kombëtarë parandalues për parandalimin e torturës dhe trajtimin ose dënimin e egër, çnjerëzor ose poshtërues;

c) bashkëpunon për parandalimin e torturës në përgjithësi, me organet dhe mekanizmat përkatës të Kombeve të Bashkuara, si dhe me institucionet dhe organizatat ndërkombëtare, regjionale dhe kombëtare, që punojnë për forcimin e mbrojtjes së personave nga tortura dhe trajtimi ose dënimi i egër, çnjerëzor dhe poshtërues.

Neni 12

Me qëllim që t'i mundësohet Nënkomitetit të Parandalimit të përmbushë mandatin e tij, siç është parashikuar në nenin 11, Shtetet Palë marrin përsipër:

a) ta pranojnë Nënkomitetin e Parandalimit në territorin e tyre dhe t'i lejojë hyrjen në vendet e ndalimit të përmendura në nenin 4 të këtij protokoll;

b) t'i japin Nënkomitetit të Parandalimit të gjithë informacionin përkatës që ky mund të kërkojë për të vlerësuar nevojat dhe masat që duhet të merren, me qëllim që të forcohet mbrojtja e personave që u është hequr liria nga tortura dhe trajtimi ose dënimi i egër, çnjerëzor ose poshtërues;

c) të inkurajojnë dhe të lehtësojnë kontaktet ndërmjet Nënkomitetit të Parandalimit dhe mekanizmave kombëtarë parandalues;

d) të shqyrtojnë rekomandimet e Nënkomitetit të Parandalimit dhe të hyjnë në bisedime me të në lidhje me masat e mundshme për zbatimin.

Neni 13

1. Nënkomiteti i Parandalimit, në fillim me short, cakton një program me vizita të rregullta në Shtetet Palë, me qëllim që të përmbushë mandatin e tij të parashikuar në nenin 11.

2. Pas konsultimeve, Nënkomiteti i Parandalimit njofton Shtetet Palë në lidhje me programin, me qëllim që ata të mund të marrin pa vonesë masat e nevojshme praktike për vizitat që do të kryhen.

3. Vizitat kryhen nga të paktën dy anëtarë të Nënkomitetit të Parandalimit. Këta anëtarë mund të shoqërohen, kur është e nevojshme, nga ekspertë me eksperiencë dhe njohuri profesionale të provuara në fushat e mbuluara nga ky protokoll, të cilët zgjidhen nga një listë ekspertësh të përgatitur mbi bazën e propozimeve nga Shtetet Palë, Zyra e Komisionit të Lartë të Kombeve të Bashkuara për të Drejtat e Njeriut dhe Qendra e Kombeve të Bashkuara për Parandalimin e Krimit në nivel ndërkombëtar. Në përgatitjen e listës, Shtetet Palë të interesuara propozojnë jo më shumë se pesë ekspertë kombëtarë. Shteti Palë i interesuar mund të kundërshtojë përfshirjen e një eksperti të caktuar në vizitë dhe në një rast të tillë Nënkomiteti i Parandalimit propozon një ekspert tjetër.

4. Kur Nënkomiteti i Parandalimit e konsideron të nevojshme, ai mund të propozojë një vizitë të shkurtër verifikuese pas vizitës së rregullt.

Neni 14

1. Me qëllim që Nënkomitetit të Parandalimit t'i mundësohet përmbushja e mandatit, Shtetet Palë në këtë protokoll marrin përsipër t'i sigurojnë:

a) mundësi të pakufizuara për të marrë të gjithë informacionin në lidhje me numrin e personave, që u është hequr liria në vendet e ndalimit të përmendura në nenin 4, si dhe numrin e

vendeve dhe vendndodhjen e tyre;

b) mundësi të pakufizuara për të marrë të gjithë informacionin në lidhje me trajtimin e këtyre personave, si dhe kushtet e tyre të ndalimit;

c) në pajtim me paragrafin 2 të mëposhtëm, mundësi të pakufizuara për të parë vendet e ndalimit dhe ambientet e tyre të brendshme;

d) mundësinë për të bërë intervista private pa dëshmitarë me personat që u është hequr liria, personalisht ose me përkthyes nëse është e nevojshme, si dhe me çdo person tjetër që Nënkomiteti i Parandalimit mendon se mund të japë informacion të nevojshëm;

e) lirinë për të zgjedhur vendet që ai do të vizitojë dhe personat që do të intervistojë.

2. Kundërshtimi i një vizite në një vend të caktuar ndalimi mund të bëhet vetëm atëherë kur ka arsye urgjente detyruese për mbrojtjen kombëtare, sigurinë publike, katastrofa natyrore ose rrëmujë serioze në vendin që do të vizitohet, që përkohësisht e pengojnë kryerjen e një vizite të tillë. Qenia e një deklarate të gjendjes së jashtëzakonshme si të tillë nuk përdoret nga Shteti Palë si arsye për kundërshtimin e vizës.

Neni 15

Asnjë organ ose nëpunës nuk urdhëron, zbaton, lejon ose toleron ndonjë sanksion kundër ndonjë personi ose organizate, për shkak se i ka dërguar Nënkomitetit të Parandalimit ose përfaqësuesve të tij çdo lloj informacioni, të vërtetë ose të falsifikuar dhe asnjë person ose organizatë e tillë nuk paragjykohet në ndonjë mënyrë.

Neni 16

1. Nënkomiteti i Parandalimit ia dërgon rekomandimet dhe vërejtjet Shtetit Palë në mënyrë konfidenciale dhe kur është e nevojshme, edhe mekanizmit kombëtar.

2. Nënkomiteti i Parandalimit e boton raportin e tij së bashku me ndonjë koment të bërë nga Shteti Palë i interesuar, kurdoherë që kjo kërkohet nga ky Shtet Palë. Kur Shteti Palë publikon një pjesë të raportit, Nënkomiteti i Parandalimit mund ta botojë raportin pjesërisht ose tërësisht. Megjithatë, nuk botohet asnjë e dhënë personale pa pëlqimin e dhënë shprehimisht nga personi i interesuar.

3. Nënkomiteti i Parandalimit paraqet një raport vjetor publik mbi aktivitetet e tij tek Komiteti kundër Torturës.

4. Kur Shteti Palë nuk pranon të bashkëpunojë me Nënkomitetin e Parandalimit sipas neneve 12 dhe 14 ose të ndërmarrë hapa për të përmirësuar situatën nën dritën e rekomandimeve të Nënkomitetit, Komiteti kundër Torturës, me kërkesë të Nënkomitetit të Parandalimit, mund të vendosë me shumicën e anëtarëve të tij, pasi Shteti Palë të ketë pasur mundësinë të bëjë të ditura mendimet e tij, të bëjë një deklaratë publike mbi çështjen ose të botojë raportin e Nënkomitetit.

PJESA IV MEKANIZMAT PARANDALUES KOMBËTARË

Neni 17

Çdo Shtet Palë mban, emëron ose krijon, jo më vonë se një vit pas hyrjes në fuqi të këtij protokollit ose të ratifikimit apo të aderimit, një ose disa mekanizma të pavarur, kombëtarë parandalues për parandalimin e torturës në nivel kombëtar. Mekanizmat e krijuar si njësi të decentralizuara mund të emërohen si mekanizma kombëtarë parandalues për qëllimet e këtij protokollit, nëse ato janë në pajtim me dispozitat e tij.

Neni 18

1. Shtetet Palë garantojnë pavarësinë funksionale të mekanizmave parandalues kombëtarë, si dhe pavarësinë e personelit të tyre.

2. Shtetet Palë marrin masat e nevojshme, me qëllim që ekspertët e mekanizmave kombëtarë

të kenë cilësitë e kërkuara dhe njohuritë profesionale. Ata përpiqen për një ekuilibër gjinish dhe përfaqësim të plotë të grupeve minoritare dhe etnike në vend.

3. Shtetet Palë ndërmarrin të vënë në dispozicion burimet e nevojshme për funksionimin e mekanizmave parandalues kombëtarë.

4. Kur themelojnë mekanizmat parandalues kombëtarë, Shtetet Palë u kushtojnë vëmendjen e duhur principeve në lidhje me statusin dhe funksionimin e institucioneve kombëtare për promovimin dhe mbrojtjen e të drejtave të njeriut.

Neni 19

Mekanizmave parandalues kombëtarë u jepen minimalisht kompetencat:

a) të vëzhgojnë rregullisht trajtimin e personave, që u është hequr liria në vendet e ndalimit që përmenden në nenin 4, me qëllim që të forcohet, kur është e nevojshme, mbrojtja e tyre nga tortura, trajtimi ose dënimi i egër çnjerëzor ose poshtërues;

b) t'u bëjë rekomandime organeve përkatëse, me qëllim që të përmirësohet trajtimi dhe kushtet e personave, që u është hequr liria dhe të parandalohet tortura dhe trajtimi ose dënimi i egër çnjerëzor dhe poshtërues, duke marrë parasysh normat përkatëse të Kombeve të Bashkuara;

c) të bëjë propozime dhe vërejtje në lidhje me legjislacionin ekzistues dhe në hartim e sipër.

Neni 20

Me qëllim që t'u mundësohet mekanizmave parandalues kombëtarë të përmbushin mandatin e tyre, Shtetet Palë në këtë protokoll ndërmarrin t'u garantojnë atyre:

a) mundësinë e çdo informacioni në lidhje me numrin e personave që u është hequr liria në vendet e ndalimit, siç përmendet në nenin 4, si dhe numrin e vendeve dhe vendndodhjen e tyre;

b) mundësinë e të gjithë informacionit në lidhje me trajtimin e këtyre personave, si dhe kushtet e tyre të ndalimit;

c) mundësinë për tek të gjitha vendet e ndalimit dhe ambientet e tyre të brendshme;

d) mundësinë për të bërë intervista private pa dëshmitarë me personat që u është hequr liria, personalisht ose me një përkthyes kur është e nevojshme, si dhe me çdo person tjetër që mekanizmi parandalues kombëtar beson se mund të japë informacion të nevojshëm;

e) lirinë për të zgjedhur vendet që ata duan të vizitojnë dhe personat që ata duan të intervistojnë;

f) të drejtën për të pasur kontakte me Nënkomitetin e Parandalimit, për t'i dërguar informacion dhe për t'u takuar me të.

Neni 21

1. Asnjë organ ose nëpunës nuk urdhëron, zbaton, lejon ose toleron ndonjë sanksion kundër një personi ose organizate, për shkak se i ka dërguar mekanizmit parandalues kombëtar informacion të vërtetë ose të falsifikuar dhe asnjë person ose organizatë e tillë nuk paragjykohet në asnjë mënyrë.

2. Informacioni konfidencial i mbledhur nga mekanizmi parandalues kombëtar mbetet i tillë. Nuk botohet asnjë e dhënë personale pa u dhënë pëlqimi shprehimisht nga personi i interesuar.

Neni 22

Organet kompetente të Shtetit Palë të interesuar shqyrtojnë rekomandimet e mekanizmit parandalues kombëtar dhe hyjnë me të në bisedime mbi masat e mundshme për zbatimin.

Neni 23

Shtetet Palë në këtë protokoll marrin përsipër të botojnë dhe të shpërndajnë raportet vjetore të mekanizmave parandalues kombëtarë.

PJESA V
DEKLARATA

Neni 24

1. Në momentin e ratifikimit, Shtetet Palë mund të bëjnë një deklaratë për të shtyrë plotësimin e detyrimeve të tyre të parashikuara në pjesën III ose në pjesën IV të këtij protokolli.

2. Kjo shtyrje është e efektshme jo më shumë se tre vjet. Pas shpjegimeve përkatëse të bëra nga Shteti Palë dhe pas konsultimeve me Nënkomitetin e Parandalimit, Komiteti kundër Torturës mund ta zgjasë atë periudhë me dy vjet të tjerë.

PJESA VI
DISPOZITA FINANCIARE

Neni 25

1. Shpenzimet e shkaktuara nga Nënkomiteti i Parandalimit në zbatimin e këtij protokolli mbulohen nga Kombet e Bashkuara.

2. Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara siguron stafin dhe mjetet e nevojshme për kryerjen e efektshme të funksioneve të Nënkomitetit sipas këtij protokolli.

Neni 26

1. Krijohet një fond i veçantë në përputhje me rregulloret përkatëse të Asamblesë së Përgjithshme, që administrohet në pajtim me rregulloret dhe rregullat financiare të Kombeve të Bashkuara, për të ndihmuar në financimin e zbatimit të rekomandimeve të bëra nga Nënkomiteti i Parandalimit pas vizitës në një Shtet Palë, si dhe për programet edukative të mekanizmave parandalues kombëtarë.

2. Fondi i veçantë mund të financohet me anë të kontributeve vullnetare të bëra nga qeveritë, organizatat ndërqeveritare dhe joqeveritare, si dhe subjekte private ose publike.

PJESA VII
DISPOZITA TË FUNDIT

Neni 27

1. Ky protokoll është i hapur për t'u nënshkruar nga çdo shtet që ka nënshkruar Konventën.

2. Ky protokoll i nënshtrohet ratifikimit nga çdo shtet që ka ratifikuar ose aderuar në Konventë. Instrumentet e ratifikimit depozitohen tek Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara.

3. Ky protokoll është i hapur për të aderuar çdo shtet që ka ratifikuar ose aderuar në Konventë.

4. Aderimi hyn në fuqi nëpërmjet depozitimit të një instrumenti aderimi tek Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara.

5. Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara informon të gjitha shtetet që kanë nënshkruar këtë protokoll ose aderuar në të për depozitimin e çdo instrumenti ratifikimi ose aderimi.

Neni 28

1. Ky protokoll hyn në fuqi në ditën e tridhjetë pas datës së depozitimit tek Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara të instrumentit të njëzetë të ratifikimit ose të aderimit.

2. Për çdo shtet që ratifikon këtë protokoll ose aderon në të, pas depozitimit tek Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara të instrumentit të njëzetë të ratifikimit ose të aderimit, ky protokoll hyn në fuqi në ditën e tridhjetë pas datës së depozitimit të instrumentit të vet të ratifikimit ose të aderimit.

Neni 29

Dispozitat e këtij protokolli shtrihen në të gjitha pjesët e shteteve federale pa ndonjë kufizim ose përjashtim.

Neni 30

Këtij protokolli nuk mund t'i bëhet asnjë rezervë.

Neni 31

Dispozitat e këtij protokolli nuk cenojnë detyrimet e Shteteve Palë në bazë të konventave regjionale që caktojnë një sistem vizitash në vendet e ndalimit. Nënkomiteti i Parandalimit dhe organet e parandalimit, të caktuara në bazë të konventave regjionale, inkurajohen të konsultohen dhe të bashkëpunojnë, me qëllim që të mënjanohet puna e dyfishtë dhe të promovohen në mënyrë aktive objektivat e këtij protokolli.

Neni 32

Dispozitat e këtij protokolli nuk cenojnë detyrimet e Shteteve Palë në katër Konventat e Gjenevës të 12 gushtit 1949 dhe protokollet shtesë të tyre të 8 qershorit 1977, as edhe mundësinë që ka çdo Shtet Palë të autorizojë Komitetin Ndërkombëtar të Kryqit të Kuq për të vizituar vendet e ndalimit në situatë që nuk mbulohen nga e drejta ndërkombëtare humanitare.

Neni 33

1. Çdo Shtet Palë mund ta denoncojë këtë protokoll në çdo kohë me anë të një njoftimi me shkrim drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara, i cili pas kësaj njofton të gjitha Shtetet e tjera Palë të këtij protokolli dhe Konventës. Denoncimi hyn në fuqi një vit pas datës së marrjes së njoftimit nga Sekretari i Përgjithshëm.

2. Ky denoncim nuk ka efektin e lirim të Shtetit Palë nga detyrimet e tij sipas këtij protokolli në lidhje me çdo akt ose situatë që mund të ndodhë para datës në të cilën bëhet i efektshëm denoncimi ose në lidhje me veprimet, që Nënkomiteti i Parandalimit ka vendosur ose mund të vendosë të aprovojë në lidhje me këtë Shtet Palë, as edhe nuk paragjykon në ndonjë mënyrë shqyrtimin e vazhdueshëm të çdo çështjeje që ka nisur të shqyrtohet nga Nënkomiteti i Parandalimit para datës në të cilën denoncimi hyn në fuqi.

3. Pas datës në të cilën denoncimi i Shtetit Palë hyn në fuqi, Nënkomiteti i Parandalimit nuk fillon shqyrtimin e ndonjë çështjeje të re në lidhje me atë shtet.

Neni 34

1. Çdo Shtet Palë në këtë protokoll mund të propozojë një ndryshim dhe ta depozitojë atë tek Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara. Sekretari i Përgjithshëm ua dërgon pastaj ndryshimin e propozuar Shteteve Palë të këtij protokolli me kërkesën ta njoftojnë atë nëse ata janë për organizimin e një konference të Shteteve Palë, me qëllimin e shqyrtimit dhe votimit të propozimit. Kur brenda katër muajve nga data e një njoftimi të tillë, të paktën një e treta e Shteteve Palë janë për një konferencë të tillë, Sekretari i Përgjithshëm thërret konferencën nën kujdesin e Kombeve të Bashkuara. Çdo ndryshim i aprovuar nga një shumicë prej dy të tretave të Shteteve Palë të pranishme dhe votuese në konferencë u paraqitet nga Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuar të gjitha Shteteve Palë për pranim.

2. Një ndryshim i miratuar në pajtim me paragrafin 1 të këtij neni hyn në fuqi kur të jetë pranuar nga një shumicë prej dy të tretave të Shteteve Palë në këtë protokoll në pajtim me procesin e tyre kushtetues përkatës.

3. Kur ndryshimet hyjnë në fuqi, ato janë të detyrueshme për ato Shtete Palë që i kanë pranuar ato, Shtetet e tjera Palë që janë nën detyrimin e dispozitave të këtij protokolli dhe të ndryshimeve të

mëparshme që ato kanë pranuar.

Neni 35

Anëtarëve të Nënkomitetit të Parandalimit dhe të mekanizmave parandalues kombëtarë u sigurohen ato privilegje dhe imunitete që janë të nevojshme për ushtrimin e pavarur të funksioneve të tyre. Anëtarëve të Nënkomitetit të Parandalimit u garantohen privilegjet dhe imunitetet e parashikuara në seksionin 22 të Konventës mbi privilegjet dhe imunitetet e Kombeve të Bashkuara të 13 shkurtit 1946, në pajtim me dispozitat e seksionit 23 të Konventës.

Neni 36

Gjatë vizitës në një Shtet Palë, anëtarët e Nënkomitetit të Parandalimit, pa cenuar dispozitat dhe qëllimet e këtij protokoll, privilegjet dhe imunitetet që ata mund të gëzojnë:

- a) respektojnë ligjet dhe rregulloret e shtetit të vizituar;
- b) nuk kryejnë asnjë veprim ose aktivitet që është në kundërshtim me natyrën e paanshme dhe ndërkombëtare të detyrave të tyre.

Neni 37

1. Ky protokoll, tekstet e të cilit në gjuhën arabe, kineze, angleze, franceze, ruse dhe spanjolle janë njëloj autentike, depozitohen tek Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara.

U D H Ë Z I M **Nr.10, datë 12.3.2003**

"PËR PËRCAKTIMIN E SKEMËS SË DUHUR PËR SHTYPJEN E PËRQENDRUAR TË BILETAVE, SHPËRNDARJEN DHE KONTROLLIN E HEDHJES SË TYRE NË PËRDORIM"

Në mbështetje të nenit 102 pika 4 e Kushtetutës dhe në zbatim të ligjit nr. 8701, datë 1.12.2000 "Për lojrat e fatit, kazinotë dhe hipodromet" neni 6 pika 6 dhe vendimit të Këshillit të Ministrave 239, datë 13.4.2002 "Për organizimin, funksionimin dhe përgjegjësitë e Komitetit të Lojrave të Fatit" pika 5 paragrafi 5,

U D H Ë Z O J:

1. Shtypja e biletave të lojrave të fatit do të kryhet nga vetë shoqëritë që ushtrojnë veprimtarinë në fushën e lojrave të fatit në përputhje me ligjin dhe aktet nënligjore.

2. Shoqëritë e lojrave të fatit paraqesin në Drejtorinë e Lojrave të Fatit kontratën me shtypshkronjën brenda 15 ditëve nga hyrja në fuqi e këtij udhëzimi.

3. Drejtoria e Lojrave të Fatit dhe mbikëqyrësi i emëruar nga Ministri i Financave pranë shoqërisë, ushtrojnë kontroll e mbikëqyrje në procesin e shtypjes dhe shpërndarjes së biletave nga shtypshkronja në magazinën e shoqërisë së licencuar. Kjo të përcaktohet qartë nga shoqëria në kontratën me shtypshkronjën.

4. Mbikëqyrësi i shoqërisë mban regjistrat përkatës në momentin e shpërndarjes së biletave sipas sallave apo pikave të shitjes së tyre.

5. Në kontratën me shtypshkronjën do të përcaktohet data e fillimit të shtypjes së biletave, sasia në copë e biletave, numri serial i biletave, çmimi i shtypjes së biletave, specifikimet teknike të biletave dhe vendosja e elementeve të sigurisë në biletë. Për biletat e llotarive, grupi "llovari me fitim në çaste" në kontratë, do të përcaktohet CD-ja me kodet e sigurisë, si dhe me çmimet fituese për biletat, që do të depozitohen pranë Drejtorisë së Lojrave të Fatit, nga shtypshkronja në bashkëpunim me shoqëritë e licencuara. Kjo CD hapet vetëm me përfundimin e lojës dhe në prani të subjektit që ka zhvilluar lojën.

6. Për çdo biletë të re shoqëria është e detyruar të paraqesë kërkesën për miratim në Ministrinë e Financave së bashku me standardin e biletës bashkëngjitur. Kjo biletë do të hidhet në qarkullim vetëm pas miratimit nga Ministri i Financave.

7. Biletat do të shtypen nga shoqëria e licencuar në mënyrë të përqendruar (vetëm në një shtypshkronjë).

8. Subjekti i licencuar është i detyruar të njoftojë zyrtarisht Drejtorinë e Lojërave të Fatit dhe mbikëqyrësin e emëruar nga Ministri i Financave, 1 (një) muaj para datës së fillimit të shtypjes së biletës së miratuar nga Ministri i Financave.

9. Shoqëria e lojërave të fatit detyrohet të njoftojë brenda 10 ditëve zyrtarisht Ministrinë e Financave në raste ndryshimi ose rinovimi të kontratës me shtypshkronjën përkatëse.

Ky udhëzim hyn në fuqi menjëherë.

MINISTRI
Kastriot Islami

U D H Ë Z I M
Nr.15, datë 16.7.2003

"PËR PROCEDURAT E HAPJES DHE MBYLLJES SË SALLAVE TË LOJËRAVE ARITMETIKE, ELEKTRONIKE DHE PIKAVE TË LOJËRAVE TË FATIT SPORTIVE"

Në mbështetje të nenit 102/4 të Kushtetutës së Republikës të Shqipërisë, ligjit nr.8701, datë 1.12.2000 "Për lojërat e Fatit, Kazinotë dhe Hipodromet" dhe në zbatim të nenit 1 pika 2 të vendimit të Këshillit të Ministrave nr.238, datë 13.4.2001 "Për kriteret e dhënies së lejes për lojërat e fatit kazinotë dhe hipodromet" Ministri i Financave

U D H Ë Z O N:

1. Shoqëritë e lojërave të fatit për hapjen e sallave të reja të lojërave aritmetike dhe elektronike duhet të paraqesin në Drejtorinë e Lojërave të Fatit, kazinove dhe Hipodromeve pranë Ministrisë së Financave dokumentacionin e mëposhtëm:

- a) Kërkesë për hapjen e sallës dhe adresën e saktë të saj.
 - b) Të dhënat e mëposhtme për personelin e sallës:
 1. Certifikatë personale të personelit
 2. Vërtetim të gjendjes gjyqësore të personelit
 3. Dëshmi kualifikimi të personelit
 4. Kontratë pune të personelit.
 - c) Certifikimi nga Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë dhe Kalibrimit e teknologjisë përkatëse.
 - d) Garancinë për fituesin e lojës për automate ose sallë bingo.
 - e) Vërtetimin e pronësisë ose kontratën e qirasë për sallën e re.
 - f) Vërtetim pronësie, deklaratë zhdoganimi dhe certifikatë origjine për pajisjet.
 - g) Rregulloret përkatëse për lojërat që do të zhvillohen në këto salla.
 - h) Standardin e biletës për sallat e bingos.
2. Shoqëritë e lojërave të fatit, për hapjen e pikave të lojërave të fatit sportive duhet të paraqesin në Drejtorinë e Lojërave të Fatit, Kazinove dhe Hipodromeve pranë Ministrisë së Financave dokumentacionin e mëposhtëm:
- a) Kërkesë për hapjen e pikave dhe adresën e saktë të saj.
 - b) Akte blerjeje, fatura të tjera për teknologjinë përkatëse.
 - c) Vërtetim të gjendjes gjyqësore për personelin e pikës së lojërave të fatit sportive.
 - d) Kontratë pune të personelit të pikave të lojërave të fatit sportive.
 - e) Dëshmi kualifikimi për personelin e pikës së lojërave të fatit sportive.
 - f) Vërtetimin e pronësisë së pikave të lojërave të fatit sportive ose kontratën e qirasë.

3. Shoqëritë e lojërave të fatit për mbylljen e sallave të lojërave aritmetike, elektronike dhe të pikave të lojërave të fatit sportive duhet të paraqesin në Drejtorinë e Lojërave të Fatit, Kazinove dhe Hipodromeve pranë Ministrisë së Financave dokumentacionin e mëposhtëm:

- a) Kërkesë për mbylljen e sallës.
- b) Vërtetim për shlyerjen e detyrimeve tatimore për sallat e lojërave aritmetike, elektronike.
- c) Zgjidhjen e kontratës për ambientet e marra me qira.

4. Brenda 3 mujorit të parë të vitit shoqëritë e lojërave të fatit duhet të paraqesin në Drejtorinë e Lojërave të Fatit listën e personave që do të trajnohen për marrjen e dëshmimeve të kualifikimit në fushën e lojërave të fatit.

5. Shoqëritë e lojërave të fatit, për transferimin e automateve të miratuara nga sallat ekzistuese në salla të tjera duhet të paraqesin në Drejtorinë e Lojërave të Fatit, Kazinove dhe Hipodromeve pranë Ministrisë së Financave dokumentacionin e mëposhtëm:

- a) Kërkesë për transferimin e automateve.
- b) Arsyet e transferimit të automateve.

6. Mbyllja e sallave të lojërave aritmetike, elektronike dhe pikave të lojërave të fatit sportive nuk mund të bëhet pa kaluar 1 (një) vit nga dita e miratimit të tyre nga Ministria e Financave. Kjo mbyllje mund të bëhet përpara këtij afati vetëm për shkaqe të jashtëzakonshme.

7. Transferimi i automateve nuk mund të bëhet pa kaluar 6 (gjashtë) muaj nga data e miratimit të tyre nga Ministria e Financave.

Ky udhëzim hyn në fuqi menjëherë.

MINISTRI
Kastriot Islami

Fletorja Zyrtare gjendet:

- në çdo njësi postare të çdo qyteti;
 - pranë Qendrës së Publikimeve Zyrtare:
- Rr. Qemal Stafa, pranë ndërtesës së Prokurorisë së Përgjithshme.

Pranë Qendrës së Publikimeve Zyrtare mund të gjeni:

Kodi Penal <i>Botim i Qendrës së Publikimeve Zyrtare</i> Mars, 2002	Kodi i Procedurës Penale <i>Botim i Qendrës së Publikimeve Zyrtare</i> Shtator, 2002	Kodi i Procedurës Civile <i>Botim i Qendrës së Publikimeve Zyrtare</i> Korrik, 2002	Kodi Rrugor <i>Botim i Qendrës së Publikimeve Zyrtare</i> Qershor, 2002
Kodi Penal Ushtarak <i>Botim i Qendrës së Publikimeve Zyrtare</i> Tetor, 2002	Përmbledhëse legjislacioni në fushën e Përmbarimit <i>Botim i Qendrës së Publikimeve Zyrtare</i> Tetor, 2002		

Doli nga shtypi më 4.8.2003

Tirazhi: 4300 copë

Formati: 60x88/8

Shtypshkronja e Qendrës së Publikimeve Zyrtare
Tiranë, 2003

Çmimi: 150 lekë